

Entered as Second-Class matter January 14, 1914, at the Post Office at Boston, Massachusetts, under the Act of March 3, 1879.

No. 36

Telephone:
So. Boston 21087.

So. Boston, Mass., Trečiadienis, Rugsejo (Sept.) 8 d. 1915 m.

Telephone:
So. Boston 21087.

Metai II.

RUSAI APLEIDĘ VILNIU.

Vokiečiai paėmė Grodno tvirtovę.

SLAPTOJI POLICIJA SUSEKE SUOKALBININKUS.

Lenkai yra ištikimi rusams.

Bombarduoja priešakines Grodno fortifikacijas.

Talkininkai padarė sutartį su Graikija.

Von Tirpitz noris pailsėti.

Žuvo garsus francūzų aviatorius.

LENKAI ISTIKIMI RUSAMS.

Petrogradas. — Atėjus
šis gandas skelbia, buk vo-
kiečiai pradeda daryti
nemažumų ir bėdos
Lenkijos gyventojai, kurie
dabar yra pasilikę vokiečių
armijos užpakalyje. Sulig ši
gandų nekuriuose vietose
gyventojai pradeda vesti
prieš vokiečius taip vadina-
ma "guerilla" karą (kuomet
kievienas sau atskirai, ar
po kelis asmenis sukiu
užpuldinėja ant priešo).
Tame matoma atsikartojimas
Napoleono laikų, kuomet
rusai taip pat pradėjo
francūzų armiją "gnaibyti"
užpakalio.

NETOLI RUMUNIJOS RUBEŽIAUS.

Bucharestas. — Sulig ži-
nių pasemtu iš ištikimų šal-
čių, apie 200,000 vokiečių
kariuomenės atvyko į Bras-
ov, Vengrijoj, netoli Rumu-
nijos rubežiaus. Sulig ka-
rinių ekspertų nuomonės
austrovokiečiai pradės ne-
užilgo veržtis Serbijon.

KIEK ZEPPELINAI UŽMUŠĘ ŽMONIŲ.

Londonas. — Vokiečių
zeppelinai savo užpuolimuose
ant Anglijos viso užmušę
89 žmones, o 220 sužeidę, jų
tarpe 31 vaiką. Tarpe už-
muštųjų ir sužeistųjų nėra
nei vieno kareivio ar jurei-
vio.

PAGELBĖS PRISTATYTI AMUNICIJĄ.

Amsterdamas. — Petro-
gradan atėjo oficiališkasis

užtikrinimas iš Tokio, kad
Japonija pagelbės Rusijai
amunicijos pristatyme. Te-
legramos iš Petrogrado į
vietinį laikraštį praneša,
kad Japonija pranešė Rusi-
jai, jog ji rengiasi pastatyti
visas savo dirbtuves priga-
minimui kaip galima dau-
giaus amunicijos.

PASIEKĖ TURKIJOS KRANTŲ.

Athenai. — Keletas trans-
portų su italų kariuome-
ne jau pasiekė Turkijos krant-
tų, sulig žinios, atėjusios iš
Mytilene; keletas pulkų jau
tapo išsodinta ant kranto.
Pranešime nepasakyta, ko-
kioj vietoj šita kariuomenė
išsėdo, bet menama, kad ant
Galipoli pusiasalio prie
Suvla įlankos.

ATIDARĖ VARŠAVOS MOKYKLAS.

Berlinas. — Prašant pilie-
čių komitetui valdžia leido
Varšavoje atidaryti visas
mokyklas, jų tarpe ir uni-
versitetą, paprastu laiku.
Vaikams, pabėgusiems iš
miesto, bus leista sugrįžti.
Varšavos piliečiai suorga-
nizavo policiją, sako tas prane-
šimas, kuri tarnaus po
vokiečių kariškosios vald-
žios priežiūra. Piliečių po-
licija esanti aprūpinta re-
volveriais.

DAR NEPASIRASĖ PO SUTARTIM.

Berlinas. — Iš Sofijos prane-
ša, kad Bulgarija, nors ir
susitaikė su Turkija, bet
dar nepasirasė po ta sutar-
tim, padavus talkininkams
smarkų protestą, kad jie ta

skaitys visai nedraugišku
pasielgimu.

AVIATORIAI IŠMETĖ DAUG BOMBŲ.

Amsterdamas. — Iš Bel-
gijos karo fronto gauta ži-
nia, kad talkininkų aviatori-
ai pasekmingai atakavo iš
oro vokiečių liniją ties
Bixschoote. Ant vokiečių
jie numetė su virš šimto
bombų ir užmušę bei sužeidę
daug vokiečių kareivių
apkasuose. Sendelen mies-
telio mokyklos butas pakeis-
tas ligonine, nes vokiečiai
turį labai daug sužeistųjų.

NEBUVO JOKIO LAIMĖJIMO?

Berlinas. — Po dideliu
rusų laimėjimui Rygos įlan-
koj, kur paskandinta daug
vokiečių karo laivų, Rusijos
caras, be abejonės, to laimė-
jimo atminčiai suteiksias
savo portretą jurių karo ži-
nybos muzėjui. Prie tos
progos vokiečių admiralas
von Hof laikraštįj "Vosi-
sche Zeitung" primena, kad
Rusijos ant jurių laimėjimas
1878 metais buvęs fias-
ko, tačiau Rusijos valdžia
ir tuomet buvo paskelbus
apie didelį laimėjimą ant ju-
rių, ir caras admiralijos
muzėjui padovanojęs net sa-
vo specialiai nupieštą por-
tretą. Bet paskui pasirodė,
kad jokio laimėjimo nebūta.
Todėl minėtas admiralas
sako, kad gal ir dabar caras
suteiksias savo portretą
kaipo atmintį rusų laimėji-
mui Rygos įlankoj, bet pasi-
rodysią, kad to "laimėjimo"
visai nebūta.

ISKĖLĖ SUBMARINĄ.

Honolulu. — Suv. Valsti-
jų submarinas F-4, kuris
kovo 26 d. š. m. paskendo,
pagaliaus tapo iškeltas ant
vandens paviršiaus ir nu-
vilkintas į Honolulu įlanką.

VOKIEČIAI VIS STUMIA RUSUS ATGAL.

Londonas. — Vokiečių
įsisiubavęs ofensivas stumia
rusus atgal visame ilgame
fronte nuo Baltiko jurių li-
gi Bokovinos ir nematyt,
kad vokiečiai manytų apie
sustabdymą savo ofensivo.
Į šiaurius vokiečiai eina
priekyn Kurše ir Lietuvoje
ir pamazų artinasi prie Dina-
burko ir Vilniaus. Rugp. 30

ir 31 d., kaip skelbia rusų
oficiališkasis pranešimas, vokie-
čiai veikė Friedrichstadt'o
rajone. Bet tas jų veikimas
nepadarė svarbių permainų.
Grodno fronte vokiečiai
paėmė šturmu miestą Lipsk,
ant Bobro upės, esantį už 20
mylių nuo Grodno, ir dabar
artinasi prie miesto.

Toliaus į pietus vokiečiai
stumia rusus per Beloviežo
girią, o į rytus nuo Brest Li-
tovsko rusai yra stumiami į
Pinsko ir Pripet pelkes.

Smarkiausi mušiai eina
rytinėj Galicijoje, kur aus-
tro-vokiečių kariuomenė no-
ri visai išvyti rusus ir apva-
lyti nuo jų Galiciją.

Manoma, kad jie tuo neuž-
siganėdins, bet stums rusus
per Volyniją ir Podoliją.
Paėmė Lutsko, Rovno ir
Dubno tvirtovės vokiečiai
galbut eis prie Juodyjų ju-
rių, kad pagelbėjus Turkijai
ir apsupus Rumuniją. Jie
nori įbaidyti Rumuniją taip,
kad ji neišdrįs atpaikinti
rusų su Vokietija.

Rugsejo 2 d. austrų išleis-
tas oficiališkasis pranešimas
skelbia, kad vakar austrai
paėmė Lutsko tvirtovę. Va-
karop iš miesto buvę išvyti
visi rusai, kurie atkakliai
laikėsi prieš arcikunigaikš-
čio Rainer'io 59-tą regimen-
tą.

RUSAI JAU APLEIDĘ VILNIŲ.

Londonas. — Buchareste,
Rumunijos sostinėj, gauta
privatiškų žinių, kad rusai
jau apleidę Vilnių. Bankai
ir visi svarbesnieji valdžios
dokumentai išgabenta į ry-
sus, Rusijos gilumon. Ne-
palikta nei bažnyčių nei
žerkvių varpų. Puolus Kau-
nui, iš Vilniaus rusai buvo
priversti pasitraukti, nes
miesto fortifikacijos yra
silpnos ir visai bevertės
prieš davartines kanuoles.

SLAPTOJI POLICIJA SU- SEKĖ SUOKALBI- NINKUS.

Petrogradas. — Rusų
slaptoji policija Petrograde
ir kituose miestuose susekė
vokiečių, Vokietijos paval-
dinį, suokalbį, kurio tikslu
buvo platinti tarp Rusijos
gyventojų žinias apie rusų
armijų pralaimėjimus karo
lauke ir inkalbėti, kad jie
nuo valdžios griežtai reika-
lautų susitaikymo su Vokie-
tija. Policija suėmus ir ka-

lėjimuosna uždarius apie
200 tų suokalbinių, tarpe
kurių esama daug ir mote-
rų. Suokalbinių buvę
vokiečių valdžios apmoka-
mi.

PADARĖ DIDELIŲ NUOSTOLIŲ.

Asterdamas. — Iš Belgi-
jos gauta žinių, kurios prane-
ša, kad pereitą savaitę
Anglijos karo laivynas, bom-
barduodamas Belgijos pa-
kraščius, Zeeburgge užmu-
šęs 600 vokiečių. Be to pa-
daryta didelių nuostolių ir
vokiečių submarinų stočiai.

BOMBARDUOJA PRIE- ŠAKINES GRODNO FORTIFIKACIJAS.

Berlinas. — Vokiečiai, už-
ėmę Lipską, prisiartinę prie
Grodno priešakinių fortifi-
kacijų ir pradėjo jas bom-
barduoti. Pati Grodno tvir-
tė jau seniai įtvirtinta, o
didesnėmis kanuolėmis. Ma-
noma, kad rusai ilgai Grod-
no nelaikys; jie priešinsis
tik tol, koliai armija spės
pasitraukti toliaus į rytus.
Puolus Grodnui Vilnius bus
neapsaugotas ir vokiečiai
turės Vilniuje didžiausį ge-
ležinkelio centrą vedimui
karo šiaurinėj dalyj Rusijos.
Sakoma, kad vokiečiai pa-
darys Vilniuje savo svar-
biausią stotį, iš kurios jie
veiks į visas puses.

Rugsejo 2 d. vyriausias
vokiečių armijos štabas sa-
vo oficialiame pranešime
skelbia, kad priešakinės
Grodno fortifikacijos jau
paimtos.

Rugsejo 3 d. pranešta,
kad Grodno tvirtovė jau vo-
kiečių rankoje. Tik 3,000
rusų paimta belaisvėn.

ITALAMS SEKASI.

Roma. — Oficiališkasis italų
pranešimas skelbia, kad ne-
žiurint milžiniškos ugnies iš
austrų kanuolių, italų ka-
riuomenė užėmė stiprias
austrų pozicijas prie Cima
Cista. Italai užėmė taipgi
nekurias austrų tranšejas
ant Carso aukštumos. Sulig
oficialio pranešimo, užim-
tos austrų tranšejos buvo
pilnos užmuštųjų.

STIPRIOS RUSŲ KONTR-ATAKOS.

Petrogradas. — Sulig ru-
sų oficialio pranešimo,

Strypa upės apygardoje, ry-
tinėj Galicijoje, ant plataus
fronto išsiplėtojo stiprios
bei pasekmingos rusų kontr-
atakos. Rusai paėmė 3,000
belaisvių, 30 kanuolių ir 24
kulkasvaidžius. Tarpe pa-
imtųjų belaisvių pusė yra
vokiečių.

TALKININKAI PADARĖ SUTARTĮ SU GRAIKIJA.

Paryžius. — Havos agen-
tūros Athenų koresponden-
tas praneša, kad tarpe tal-
kininkų ir Graikijos įvyko
galutina sutartis — palie-
čianti plaukiojimą jūreimis
ir komerciją, po kuria pasi-
rasė abidvi pusės. Graikija
sutinka nedaleisti savo lai-
vams vežti tokių daiktų, ku-
rie pripažinta karo kontra-
banda, gi talkininkų viešpa-
tijos leis Graikijai dykai iš-
vežti tabaką ir rozinkas ir
įsivežti iš Anglijos kolonijų
viską, kas bus suvartojama
tik pačioje Graikijoje. Nuo
šio laiko talkininkų karo lai-
vai, sako tas koresponden-
tas, nebekrės Graikijos lai-
vų.

PASKANDINO 4 TURKŲ TRANSPORTUS.

Paryžius. — Anglų sub-
marinai torpedavo ir pa-
skandino 4 turkų transpor-
tus. Du transportu pas-
kandino ties Achashili-
man, o kitu du — tarpe Gal-
lipoli'o ir Nagara.

Tas pats pranešimas skel-
bia, kad iš talkininkų karo
laivų kanuolių paleistos
bombos pataikė į kelioliką
turkų laivų, stovinčių są-
siauroje.

RUSIJA NEREIKALAVO KARIUOMENĖS.

Tokio. — Rusijos ambasa-
da čia paskelbė, jog Rusija
niekuomet nereikalavo, kad
Japonija siųstų jai į pagal-
bą savo kariuomenę, kaip
nesenai spauda pagarsino.

VOKIETIJA ATLYGINO ISPANIJAI.

Madridas. — Vokietijos
valdžia užmokėjo per savo
ambasadorių Madrido Ispa-
nijos valdžiai \$48,000 atlygi-
nimo už septynis ispanus,
kurie tapo nušauti Liege,
Belgijoje, rugpiučio mėnesį
1914 metais.

VON TIRPITZ NORIS PAILSĖTŲ.

Londonas. — Iš Amsterdamo Exchange kompanijai pranešta, jog iš Berlio atėjusios žinios skelbia, kad admirolas von Tirpitz, Vokietijos karo ministeris, sergas nuo persidirbimo ir pailsimo. Patarus gydytojui, von Tirpitz rengiasi išvažiuoti iš Berlio ant keliolikos savaitių ir pailsėtų...

ŽUVO GARSUS FRANCUZŲ AVIATORIUS.

Paryžius. — Šiomis dienomis oficiališkai tapo patvirtinta, kad mirė garsusis francuzų aviatorius — Adolphe Pegoud. Francuzai, išgirdę apie mylimojo ir gerbiamojo savo aviatoriaus žuvimą, nuliudo ir apgailestauja jo. Pegoud francuzų yra skaitomas tikru heroju, koku jis ištikrųjų ir buvo. Adolphe Pegoud buvo jaunas (turėjo tik 26 metus amžiaus) ir energingas vyras; jis tarnavo 5 metus francuzų armijoje kaip kavaleristas ir dalyvavo Morokko kampanijoje. Prieš pat Europos karą jis įstojo į aviacijos korpasą kaip paprastas kareivis-aviatorius, bet neužilgo per savo gabumą ir drąsą ingijo subleitenanto laipsnį. Už atsižymėjimą laike karo jis gavo medalį ir kryžių. Liepos 11 d. š. m. jis nustumė iš padangės šeštą vokiečių orlaivį.

Iš Amerikos.

GAUNA PROTO SUMIŠIMĄ.

New York, N. Y. — Iš Francijos sugrįžo keletas amerikoniškų daktarų, tarnavusių kariškose ligoninėse. Jie pasakoja, kad kareiviai gana greitai pripranta prie šaudymo iš šautuvų ir tas nedaro ant jų didelės įtakos. Bet plyšimo didelė bombų kareiviai negali išlaikyti, nes tas per daug sukrečia jų nervus. Iš šios priežasties, sako tie daktarai, tukstančiai kareivių gauna proto sumišimą.

NUMUŠA PINIGŲ KURSĄ.

New York, N. Y. — Nežiurint ant to, kad pereitos savaitės pabaigoje ir vėl atvežta iš Anglijos 20 milijonų dolarių aukso ir už 25 milijonus dol. vertės popierių, tečiaus Wall gatvės tuzai suspėjo dar labiau numušti sterlingų kursą, taip kad rugp. 31 d. už svarą sterlingų temokėjo tik \$4.58 1/2 c. Geras pelnas!

CENZURUOJA IR KONFISKUOJA.

Laredo, Tex. — Kaikurie laikraščiai pastaromis dienomis pranešė, kad visi siunčiami iš Meksikos į Suv. Valstijas laikraščiai esą

cenzuruojami ir net komfiskuojami užtai, kad tie laikraščiai platina apie Amerikos Suv. Valstijas "neteisingas žinias".

KIEK LAIVŲ PERPLAUKĖ.

Washington, D. C. — Parnamos kanalo komisija paskelbė savo metinį raportą, iš kurio pasirodo, kad nuo rugp. 14 d., kuomet kanalas tapo atidarytas, ligi liepos 1 d. š. m., kanalu perplaukė 1,088 visokios rūšies laivai, perveždami 4,969,792 tonų prekių. Tarpe jų laivų buvo 3 francuzų, 2 italų, 6 rusų, 18 švedų ir 41 norvegų. Visi likusieji buvę Suv. Valstijų laivai.

DINAMITAS SUDRASKĖ TRAUKINI.

San Francisco, Cal. — Traukinys, kuris vežė 7,000 svarų dinamito, nušoko ties Pincole nuo bėgių. Visas traukinys, eksplodavus dinamitui, subyrėjo į mažus šipuliukus. Traukinio maršinis, pečkurs ir vienas darbininkas užmušti. Netoli nuo tos vietos, kur eksplodavo dinamitas, yra parako dirbtuvė, bet jos dinamitas nepasiekė.

THAW REIKALAUJA PERSKYRIMO.

Pittsburg, Pa. — Harry Kendal Thaw, kuris nušovė Stanford White, rugs. 1 d. per savo advokatą padavė prašymą, kad peveltyt jam persiskirti su savo pačia — Evelyn Nesbit Thaw. Jis skundžia savo pačią, kad ji gyvenanti su kitu vyru — John Francis iš New Yorko. Evelyn Nesbit Thaw, kuri su savo bendru šokiku ir tarnaita dar tebegyvena prie Chateaugay ežero, N. Y., sako, jog visai neįmanoma, kad H. K. Thaw nori nuo jos atsiskirti ir neįsanti apie kitus jo sumanymus, kurie būtų į ją taikomi.

BOMBA EKSPLODavo.

Depew, N. Y. — Prie F. Coombs, viršininko aeroplanų dirbtuvės, namų eksplozdavo bomba. Nuo eksplozijos išgriuvo namų siena ir išbyrėjo aplinkinėje esančių namų langai. Iš žmonių niekas nenukentėjo.

Kažin kas paleido paskalą, kad visais būdais bus stengiamos sulaukyti tą kompaniją nuo dirbimo talikininkams aeroplanų. P-as Coombs yra tarnavęs francuzų armijoje — buvo leitenantu, dabar gi, sako, atstovaujaus Francijos valdžią užsakydamas jai aeroplanus.

DAILYDĖS SUSTREIKAVO.

Philadelphia, Pa. — Unijistai dailydės, kurie buvo pasamdyti prie budavojimo naujos Remington ginklų dirbtuvės Eddystone, sustreikavo. Jie reikalauja, kad jiems būtų mokama ne-

mažiau kaip po 45 centus į valandą.

Prie naujosios dirbtuvės budavojimo dirbo apie 350 dailydžių, tarpe kurių esą tik 50 neunijistų. Unijistai sako, kad prie unijos prisirašė ir tie, kurie pirmiau prie jos neprigulėjo.

VOKIEČIAI DARBUOJASI.

St. Charles, Ill. — Pereitą pėtnyčią sudegė Malleable Iron Co. dirbtuvė. Nedėlioj — Doing File Co. dirbtuvė. Panedėlyj sudegė Wilde Rose Stock farma, kurios nuostoliai siekia \$150,000.

Manoma, kad tą padarė vokiečių šnipai, nes visos trys įstaigos dirbo dėl talkininkų.

ISVEŽĖ DAUG ARKLIŲ IR MULŲ.

Washington, D. C. — Agrikultūros departamentas rugs. 2 d. oficialiai paskelbė, kad ligi šiol iš Suv. Valstijų išvežta į Europą kariaujančioms viešpatijoms 425,000 arklių ir mulų. Daugiausia išvežta paprastų arklių, tarpe kurių buvę vos tik keli gerosios veislės arkliai. Kaina už paprastuosius arklius pakilus.

Amerika neturinti bijoti, kad jai pritruks arklių ar mulų, nes šiandien šioj šalyj dar esą 21,000,000 arklių ir 4,000,000 mulų.

Iš Lietuvos.

Viešniai. Daubiškės Moros dvaras vokiečių sudegintas. Ties juo vokiečių kariuomenė kėlės per Ventą.

Meškiučiai. Paskelbta žmonėms ir išpildyta įsakymai aikinti javus ir turtą užeinant priešininkui, taip pat traukties tolyn jaunesiems žmonėms. Įsakymai paskelbti ligi Bausko—Rozalino—Kedainių sienos.

Šiauliai. Nei vienas Lietuvos miestas nėra, turbut, tiek kentėjęs, kaip Šiauliai. Vokiečiams iš jo pasitraukus, visą mėnesį tečiaus buvo jis šovinių lankomas, gaisrų gi pergyveno bent keturius.

Per tą laiką žmonės suspėjo net priprasti prie šaudymo. Nežiurint granatų skraidymo, valstiečiai atveždavo į miestą produktų, gyventojai triusdavo apie savo namus, kurie reikėdavo gesyti nuo gaisro. "Čemodanų" visur išrausta didžiausios duobės, kitos žmogaus aukštumo gilumos. Ypač daug jų duobių ties bažnyčia, kuri tebestovi, nors ir apardyta. Tų šovinių spēka kartais nepaprastu būdu apsireiškia. Vienam "čemodanui" nukritus ties mergaičių gimnazija, jo spēka didžiulis akmuo užmestas net antrąjan gyveniman, kitas gi — trečiąjan kieman. Ties policija vėl

juo tapo išrautas šakninis medis ir per duris suvarytas į namus, pačios gi durys iš vidaus prispaustos.

Bažnyčioje pamaldų nebuvo daroma: mat, kartą apšaudyti buvo išėjusieji iš bažnyčios žmonės, ir keli užmušti, jų tarpe Sutkunų ukininkas Švambarys. Kun. Jasenskis persikėlė į Kairius, nepaliojęs ir čia šelpiti žmonių. Jo rupeščių išdalyta žmonėms nemažai miltų, kurių jo apskaitymu yra gavę apie 9 tukst. pabėgėlių. Kairiuose paskutinį laiką intaisyta buvo duonos kepnykla, iš kur žmonės galėdavo pirkties duonos po 4 kap. svarą, tuo tarpu kitur ji pardavinėjama buvo po 9 k. Pačiam kun. Jasenskiui ne kartą tekę pakelti nesmagumų nuo žmonių, kurie, dalyko nesupraddami, jį intardavo ir net skūzdavo karo žmonėms.

Šiaulių visuomenės knygynas ir-gi pasekė savo miesto likimą: jo knygoms skaitomos laukų vėjo ir papierosams rukomos...

Gk.

Kiek reikia miestui malkų žiemos laikui. Gubernijinis kuro komitetas išskaitliavo, kad Vilniaus miestas per žiemą sukuršias nemažiau kaip 80,000 kubikinių sieksnių malkų. Jeigu čia neskaityti fabrikų, tai malkų reikės apie tukst. kubikinių sieksnių.

Iš Raseinių. Karo audra nedavė ramiai pabaigti mokslo metus ir Raseinių aukštosios pradedamosios mokyklos mokiniams, kurių tarpe buvo 11 lietuvių. Balandžio 10 d. apsilankė pas mus vokiečių lakstytuvas ir numetė 2 bombi, kurie dvi vienok nepadarė jokių nuostolių, nes nukrito į rugių lauką. Balandžio 14 dieną — už kelių verstų nuo miesto pasirodė jau didelės priešininkų spēkos; žmonės didžiausioje panikoje pradėjo bėgti iš miesto. Buvo daugybė mobilizuotų arklių, kuriuos žmonės, nenorėdami palikti priešui, stengėsi išvesti ir patys jais naudojosi turtui išvežti. Mokiniai draugai įvairiais keliais leidosi bėgti nuo mokyklos durų, vieni Sidlavos, kiti Beisogalos linkui. Sidlavoje (18 varstų nuo Raseinių) man pasisekė surasti 18 draugų iš įvairių klesų. Sutarėm nebesiskirstyti. Čionai ilgiaus jau nebegalima buvo pasilikti, nes žvalgų pranešimu, vokiečiai artinos prie Sidlavos. Sutarėm eiti į Tytavėnus (apie 7 varstus nuo Sidlavos). Čionai, šventikui leidus, apsinakvojome cerkvinėje mokykloj. Apie 12 val. nakties išbudino mus sargybinis ir patarė nešinties toliau, nes, girdi, vokiečiai artinasi ir prie Tytavėnų. Nenoriai bet visgi leidomės toliau. Balandžio 15 d. pasiekėme Radviliškio stotį. Tuojaus kreipėmės į mokytojus, kurie pirmiau mūs atvažiavo, kas toliaus daryti: ar važiuoti kur kitur, ar pasilikti ant vietos? Vienas — patarė likties pas

vietinius ukininkus, kitas patarė bėgti, sakydams, kad nepražusime. Apie 4 val. vakaro Radviliškyje pasklydo gandas, kad esą vokiečiai visiškai netoli.

Atliekamus garvežius pradėjo gabenti iš stoties, o žmonės bėgiojo nežinodami, kas daryti. Galų gale sužinojome, kad traukinys veža visus dykai į Panevėžį. Susėdome ir laukiam. Praėjo apie 2 valandį, traukinys vis nesijudina, o panika miestelyje didėja. Mat gavo telegramą, kad kelias į Panevėžį atkirstas. Ta žinia dar labiau nugązdino visus. Galų gale pasijudino traukinys ir nuvažiavo Mintaujos linkui.

Per Mintaują, per Rygą balandžio 17 d. pasiekėmė Kalkunų stotį. Čia mus išsodino. Visi pinigų turėjome tik 6 rublius. Greitu laiku reikėjo jieskoti pašalpos. Praeitų dienų kelionė taip nuvargino mus, kad eidami turėjom kojas rankomis kelti, nes traukinyje nebuvo nei kur sėsties nei gulti — taip buvo pilnas žmonių. Stoties viršininkas patarė mums eiti į Gryvos mokytojų seminariją (1 1/2 varsto nuo Kalkunų) sakydams, kad mokiniai paleisti ir yra tuščių kambarių. Bet atėję — radome užimta kokios ten kanceliarijos. Direktorius vis dėlto mus neapleido: pašaukė anstolį, kuris mus nuvedė į žmonių arbatnamį, kame ir patalpino scenoje. Čia, gaudami iš Lietuvos Draugijos Komiteto ir vietinių žmonių šokią-tokią pašalpą ir gyvenome iki paskutinio birželio dienų. Laikei bėgant mūsų skaičius vis mažėjo — vieni išvažinėjo pas pažįstamus ir gentis, kiti kitur. Galų gale likome tik 6. Kunigas, kurio vardą gaudavome iš komiteto pašalpą, išvažiavo, — mums grėsė badas, — reikėjo jieskoti šikio-tokio išėjimo. Sutarėm su vienu iš tvirčiausių draugų eiti pėsti į Vilnių ir iš tenai kaip nors gelbėti likusius. Ir taip per pusantros dienos atsibaladavom į Švenčionių stotį. Čia pasisekė įsėsti į prekių traukinį, išvažiavo, — reikėjo jieskoti šikio-tokio išėjimo. Sutarėm su vienu iš tvirčiausių draugų eiti pėsti į Vilnių ir iš tenai kaip nors gelbėti likusius. Ir taip per pusantros dienos atsibaladavom į Švenčionių stotį. Čia pasisekė įsėsti į prekių traukinį, išvažiavo, — mums grėsė badas, — reikėjo jieskoti šikio-tokio išėjimo. Sutarėm su vienu iš tvirčiausių draugų eiti pėsti į Vilnių ir iš tenai kaip nors gelbėti likusius. Ir taip per pusantros dienos atsibaladavom į Švenčionių stotį. Čia pasisekė įsėsti į prekių traukinį, išvažiavo, — mums grėsė badas, — reikėjo jieskoti šikio-tokio išėjimo. Sutarėm su vienu iš tvirčiausių draugų eiti pėsti į Vilnių ir iš tenai kaip nors gelbėti likusius. Ir taip per pusantros dienos atsibaladavom į Švenčionių stotį. Čia pasisekė įsėsti į prekių traukinį, išvažiavo, — mums grėsė badas, — reikėjo jieskoti šikio-tokio išėjimo. Sutarėm su vienu iš tvirčiausių draugų eiti pėsti į Vilnių ir iš tenai kaip nors gelbėti likusius. Ir taip per pusantros dienos atsibaladavom į Švenčionių stotį. Čia pasisekė įsėsti į prekių traukinį, išvažiavo, — mums grėsė badas, — reikėjo jieskoti šikio-tokio išėjimo. Sutarėm su vienu iš tvirčiausių draugų eiti pėsti į Vilnių ir iš tenai kaip nors gelbėti likusius. Ir taip per pusantros dienos atsibaladavom į Švenčionių stotį. Čia pasisekė įsėsti į prekių traukinį, išvažiavo, — mums grėsė badas, — reikėjo jieskoti šikio-tokio išėjimo. Sutarėm su vienu iš tvirčiausių draugų eiti pėsti į Vilnių ir iš tenai kaip nors gelbėti likusius. Ir taip per pusantros dienos atsibaladavom į Švenčionių stotį. Čia pasisekė įsėsti į prekių traukinį, išvažiavo, — mums grėsė badas, — reikėjo jieskoti šikio-tokio išėjimo. Sutarėm su vienu iš tvirčiausių draugų eiti pėsti į Vilnių ir iš tenai kaip nors gelbėti likusius. Ir taip per pusantros dienos atsibaladavom į Švenčionių stotį. Čia pasisekė įsėsti į prekių traukinį, išvažiavo, — mums grėsė badas, — reikėjo jieskoti šikio-tokio išėjimo. Sutarėm su vienu iš tvirčiausių draugų eiti pėsti į Vilnių ir iš tenai kaip nors gelbėti likusius. Ir taip per pusantros dienos atsibaladavom į Švenčionių stotį. Čia pasisekė įsėsti į prekių traukinį, išvažiavo, — mums grėsė badas, — reikėjo jieskoti šikio-tokio išėjimo. Sutarėm su vienu iš tvirčiausių draugų eiti pėsti į Vilnių ir iš tenai kaip nors gelbėti likusius. Ir taip per pusantros dienos atsibaladavom į Švenčionių stotį. Čia pasisekė įsėsti į prekių traukinį, išvažiavo, — mums grėsė badas, — reikėjo jieskoti šikio-tokio išėjimo. Sutarėm su vienu iš tvirčiausių draugų eiti pėsti į Vilnių ir iš tenai kaip nors gelbėti likusius. Ir taip per pusantros dienos atsibaladavom į Švenčionių stotį. Čia pasisekė įsėsti į prekių traukinį, išvažiavo, — mums grėsė badas, — reikėjo jieskoti šikio-tokio išėjimo. Sutarėm su vienu iš tvirčiausių draugų eiti pėsti į Vilnių ir iš tenai kaip nors gelbėti likusius. Ir taip per pusantros dienos atsibaladavom į Švenčionių stotį. Čia pasisekė įsėsti į prekių traukinį, išvažiavo, — mums grėsė badas, — reikėjo jieskoti šikio-tokio išėjimo. Sutarėm su vienu iš tvirčiausių draugų eiti pėsti į Vilnių ir iš tenai kaip nors gelbėti likusius. Ir taip per pusantros dienos atsibaladavom į Švenčionių stotį. Čia pasisekė įsėsti į prekių traukinį, išvažiavo, — mums grėsė badas, — reikėjo jieskoti šikio-tokio išėjimo. Sutarėm su vienu iš tvirčiausių draugų eiti pėsti į Vilnių ir iš tenai kaip nors gelbėti likusius. Ir taip per pusantros dienos atsibaladavom į Švenčionių stotį. Čia pasisekė įsėsti į prekių traukinį, išvažiavo, — mums grėsė badas, — reikėjo jieskoti šikio-tokio išėjimo. Sutarėm su vienu iš tvirčiausių draugų eiti pėsti į Vilnių ir iš tenai kaip nors gelbėti likusius. Ir taip per pusantros dienos atsibaladavom į Švenčionių stotį. Čia pasisekė įsėsti į prekių traukinį, išvažiavo, — mums grėsė badas, — reikėjo jieskoti šikio-tokio išėjimo. Sutarėm su vienu iš tvirčiausių draugų eiti pėsti į Vilnių ir iš tenai kaip nors gelbėti likusius. Ir taip per pusantros dienos atsibaladavom į Švenčionių stotį. Čia pasisekė įsėsti į prekių traukinį, išvažiavo, — mums grėsė badas, — reikėjo jieskoti šikio-tokio išėjimo. Sutarėm su vienu iš tvirčiausių draugų eiti pėsti į Vilnių ir iš tenai kaip nors gelbėti likusius. Ir taip per pusantros dienos atsibaladavom į Švenčionių stotį. Čia pasisekė įsėsti į prekių traukinį, išvažiavo, — mums grėsė badas, — reikėjo jieskoti šikio-tokio išėjimo. Sutarėm su vienu iš tvirčiausių draugų eiti pėsti į Vilnių ir iš tenai kaip nors gelbėti likusius. Ir taip per pusantros dienos atsibaladavom į Švenčionių stotį. Čia pasisekė įsėsti į prekių traukinį, išvažiavo, — mums grėsė badas, — reikėjo jieskoti šikio-tokio išėjimo. Sutarėm su vienu iš tvirčiausių draugų eiti pėsti į Vilnių ir iš tenai kaip nors gelbėti likusius. Ir taip per pusantros dienos atsibaladavom į Švenčionių stotį. Čia pasisekė įsėsti į prekių traukinį, išvažiavo, — mums grėsė badas, — reikėjo jieskoti šikio-tokio išėjimo. Sutarėm su vienu iš tvirčiausių draugų eiti pėsti į Vilnių ir iš tenai kaip nors gelbėti likusius. Ir taip per pusantros dienos atsibaladavom į Švenčionių stotį. Čia pasisekė įsėsti į prekių traukinį, išvažiavo, — mums grėsė badas, — reikėjo jieskoti šikio-tokio išėjimo. Sutarėm su vienu iš tvirčiausių draugų eiti pėsti į Vilnių ir iš tenai kaip nors gelbėti likusius. Ir taip per pusantros dienos atsibaladavom į Švenčionių stotį. Čia pasisekė įsėsti į prekių traukinį, išvažiavo, — mums grėsė badas, — reikėjo jieskoti šikio-tokio išėjimo. Sutarėm su vienu iš tvirčiausių draugų eiti pėsti į Vilnių ir iš tenai kaip nors gelbėti likusius. Ir taip per pusantros dienos atsibaladavom į Švenčionių stotį. Čia pasisekė įsėsti į prekių traukinį, išvažiavo, — mums grėsė badas, — reikėjo jieskoti šikio-tokio išėjimo. Sutarėm su vienu iš tvirčiausių draugų eiti pėsti į Vilnių ir iš tenai kaip nors gelbėti likusius. Ir taip per pusantros dienos atsibaladavom į Švenčionių stotį. Čia pasisekė įsėsti į prekių traukinį, išvažiavo, — mums grėsė badas, — reikėjo jieskoti šikio-tokio išėjimo. Sutarėm su vienu iš tvirčiausių draugų eiti pėsti į Vilnių ir iš tenai kaip nors gelbėti likusius. Ir taip per pusantros dienos atsibaladavom į Švenčionių stotį. Čia pasisekė įsėsti į prekių traukinį, išvažiavo, — mums grėsė badas, — reikėjo jieskoti šikio-tokio išėjimo. Sutarėm su vienu iš tvirčiausių draugų eiti pėsti į Vilnių ir iš tenai kaip nors gelbėti likusius. Ir taip per pusantros dienos atsibaladavom į Švenčionių stotį. Čia pasisekė įsėsti į prekių traukinį, išvažiavo, — mums grėsė badas, — reikėjo jieskoti šikio-tokio išėjimo. Sutarėm su vienu iš tvirčiausių draugų eiti pėsti į Vilnių ir iš tenai kaip nors gelbėti likusius. Ir taip per pusantros dienos atsibaladavom į Švenčionių stotį. Čia pasisekė įsėsti į prekių traukinį, išvažiavo, — mums grėsė badas, — reikėjo jieskoti šikio-tokio išėjimo. Sutarėm su vienu iš tvirčiausių draugų eiti pėsti į Vilnių ir iš tenai kaip nors gelbėti likusius. Ir taip per pusantros dienos atsibaladavom į Švenčionių stotį. Čia pasisekė įsėsti į prekių traukinį, išvažiavo, — mums grėsė badas, — reikėjo jieskoti šikio-tokio išėjimo. Sutarėm su vienu iš tvirčiausių draugų eiti pėsti į Vilnių ir iš tenai kaip nors gelbėti likusius. Ir taip per pusantros dienos atsibaladavom į Švenčionių stotį. Čia pasisekė įsėsti į prekių traukinį, išvažiavo, — mums grėsė badas, — reikėjo jieskoti šikio-tokio išėjimo. Sutarėm su vienu iš tvirčiausių draugų eiti pėsti į Vilnių ir iš tenai kaip nors gelbėti likusius. Ir taip per pusantros dienos atsibaladavom į Švenčionių stotį. Čia pasisekė įsėsti į prekių traukinį, išvažiavo, — mums grėsė badas, — reikėjo jieskoti šikio-tokio išėjimo. Sutarėm su vienu iš tvirčiausių draugų eiti pėsti į Vilnių ir iš tenai kaip nors gelbėti likusius. Ir taip per pusantros dienos atsibaladavom į Švenčionių stotį. Čia pasisekė įsėsti į prekių traukinį, išvažiavo, — mums grėsė badas, — reikėjo jieskoti šikio-tokio išėjimo. Sutarėm su vienu iš tvirčiausių draugų eiti pėsti į Vilnių ir iš tenai kaip nors gelbėti likusius. Ir taip per pusantros dienos atsibaladavom į Švenčionių stotį. Čia pasisekė įsėsti į prekių traukinį, išvažiavo, — mums grėsė badas, — reikėjo jieskoti šikio-tokio išėjimo. Sutarėm su vienu iš tvirčiausių draugų eiti pėsti į Vilnių ir iš tenai kaip nors gelbėti likusius. Ir taip per pusantros dienos atsibaladavom į Švenčionių stotį. Čia pasisekė įsėsti į prekių traukinį, išvažiavo, — mums grėsė badas, — reikėjo jieskoti šikio-tokio išėjimo. Sutarėm su vienu iš tvirčiausių draugų eiti pėsti į Vilnių ir iš tenai kaip nors gelbėti likusius. Ir taip per pusantros dienos atsibaladavom į Švenčionių stotį. Čia pasisekė įsėsti į prekių traukinį, išvažiavo, — mums grėsė badas, — reikėjo jieskoti šikio-tokio išėjimo. Sutarėm su vienu iš tvirčiausių draugų eiti pėsti į Vilnių ir iš tenai kaip nors gelbėti likusius. Ir taip per pusantros dienos atsibaladavom į Švenčionių stotį. Čia pasisekė įsėsti į prekių traukinį, išvažiavo, — mums grėsė badas, — reikėjo jieskoti šikio-tokio išėjimo. Sutarėm su vienu iš tvirčiausių draugų eiti pėsti į Vilnių ir iš tenai kaip nors gelbėti likusius. Ir taip per pusantros dienos atsibaladavom į Švenčionių stotį. Čia pasisekė įsėsti į prekių traukinį, išvažiavo, — mums grėsė badas, — reikėjo jieskoti šikio-tokio išėjimo. Sutarėm su vienu iš tvirčiausių draugų eiti pėsti į Vilnių ir iš tenai kaip nors gelbėti likusius. Ir taip per pusantros dienos atsibaladavom į Švenčionių stotį. Čia pasisekė įsėsti į prekių traukinį, išvažiavo, — mums grėsė badas, — reikėjo jieskoti šikio-tokio išėjimo. Sutarėm su vienu iš tvirčiausių draugų eiti pėsti į Vilnių ir iš tenai kaip nors gelbėti likusius. Ir taip per pusantros dienos atsibaladavom į Švenčionių stotį. Čia pasisekė įsėsti į prekių traukinį, išvažiavo, — mums grėsė badas, — reikėjo jieskoti šikio-tokio išėjimo. Sutarėm su vienu iš tvirčiausių draugų eiti pėsti į Vilnių ir iš tenai kaip nors gelbėti likusius. Ir taip per pusantros dienos atsibaladavom į Švenčionių stotį. Čia pasisekė įsėsti į prekių traukinį, išvažiavo, — mums grėsė badas, — reikėjo jieskoti šikio-tokio išėjimo. Sutarėm su vienu iš tvirčiausių draugų eiti pėsti į Vilnių ir iš tenai kaip nors gelbėti likusius. Ir taip per pusantros dienos atsibaladavom į Švenčionių stotį. Čia pasisekė įsėsti į prekių traukinį, išvažiavo, — mums grėsė badas, — reikėjo jieskoti šikio-tokio išėjimo. Sutarėm su vienu iš tvirčiausių draugų eiti pėsti į Vilnių ir iš tenai kaip nors gelbėti likusius. Ir taip per pusantros dienos atsibaladavom į Švenčionių stotį. Čia pasisekė įsėsti į prekių traukinį, išvažiavo, — mums grėsė badas, — reikėjo jieskoti šikio-tokio išėjimo. Sutarėm su vienu iš tvirčiausių draugų eiti pėsti į Vilnių ir iš tenai kaip nors gelbėti likusius. Ir taip per pusantros dienos atsibaladavom į Švenčionių stotį. Čia pasisekė įsėsti į prekių traukinį, išvažiavo, — mums grėsė badas, — reikėjo jieskoti šikio-tokio išėjimo. Sutarėm su vienu iš tvirčiausių draugų eiti pėsti į Vilnių ir iš tenai kaip nors gelbėti likusius. Ir taip per pusantros dienos atsibaladavom į Švenčionių stotį. Čia pasisekė įsėsti į prekių traukinį, išvažiavo, — mums grėsė badas, — reikėjo jieskoti šikio-tokio išėjimo. Sutarėm su vienu iš tvirčiausių draugų eiti pėsti į Vilnių ir iš tenai kaip nors gelbėti likusius. Ir taip per pusantros dienos atsibaladavom į Švenčionių stotį. Čia pasisekė įsėsti į prekių traukinį, išvažiavo, — mums grėsė badas, — reikėjo jieskoti šikio-tokio išėjimo. Sutarėm su vienu iš tvirčiausių draugų eiti pėsti į Vilnių ir iš tenai kaip nors gelbėti likusius. Ir taip per pusantros dienos atsibaladavom į Švenčionių stotį. Čia pasisekė įsėsti į prekių traukinį, išvažiavo, — mums grėsė badas, — reikėjo jieskoti šikio-tokio išėjimo. Sutarėm su vienu iš tvirčiausių draugų eiti pėsti į Vilnių ir iš tenai kaip nors gelbėti likusius. Ir taip per pusantros dienos atsibaladavom į Švenčionių stotį. Čia pasisekė įsėsti į prekių traukinį, išvažiavo, — mums grėsė badas, — reikėjo jieskoti šikio-tokio išėjimo. Sutarėm su vienu iš tvirčiausių draugų eiti pėsti į Vilnių ir iš tenai kaip nors gelbėti likusius. Ir taip per pusantros dienos atsibaladavom į Švenčionių stotį. Čia pasisekė įsėsti į prekių traukinį, išvažiavo, — mums grėsė badas, — reikėjo jieskoti šikio-tokio išėjimo. Sutarėm su vienu iš tvirčiausių draugų eiti pėsti į Vilnių ir iš tenai kaip nors gelbėti likusius. Ir taip per pusantros dienos atsibaladavom į Švenčionių stotį. Čia pasisekė įsėsti į prekių traukinį, išvažiavo, — mums grėsė badas, — reikėjo jieskoti šikio-tokio išėjimo. Sutarėm su vienu iš tvirčiausių draugų eiti pėsti į Vilnių ir iš tenai kaip nors gelbėti likusius. Ir taip per pusantros dienos atsibaladavom į Švenčionių stotį. Čia pasisekė įsėsti į prekių traukinį, išvažiavo, — mums grėsė badas, — reikėjo jieskoti šikio-tokio išėjimo. Sutarėm su vienu iš tvirčiausių draugų eiti pėsti į Vilnių ir iš tenai kaip nors gelbėti likusius. Ir taip per pusantros dienos atsibaladavom į Švenčionių stotį. Čia pasisekė įsėsti į prekių traukinį, išvažiavo, — mums grėsė badas, — reikėjo jieskoti šikio-tokio išėjimo. Sutarėm su vienu iš tvirčiausių draugų eiti pėsti į Vilnių ir iš tenai kaip nors gelbėti likusius. Ir taip per pusantros dienos atsibaladavom į Švenčionių stotį. Čia pasisekė įsėsti į prekių traukinį, išvažiavo, — mums grėsė badas, — reikėjo jieskoti šikio-tokio išėjimo. Sutarėm su vienu iš tvirčiausių draugų eiti pėsti į Vilnių ir iš tenai kaip nors gelbėti likusius. Ir taip per pusantros dienos atsibaladavom į Švenčionių stotį. Čia pasisekė įsėsti į prekių traukinį, išvažiavo, — mums grėsė badas, — reikėjo jieskoti šikio-tokio išėjimo. Sutarėm su vienu iš tvirčiausių draugų eiti pėsti į Vilnių ir iš tenai kaip nors gelbėti likusius. Ir taip per pusantros dienos atsibaladavom į Švenčionių stotį. Čia pasisekė įsėsti į prekių traukinį, išvažiavo, — mums grėsė badas, — reikėjo jieskoti šikio-tokio išėjimo. Sutarėm su vienu iš tvirčiausių draugų eiti pėsti į Vilnių ir iš tenai kaip nors gelbėti likusius. Ir taip per pusantros dienos atsibaladavom į Švenčionių stotį. Čia pasisekė įsėsti į prekių traukinį, išvažiavo, — mums grėsė badas, — reikėjo jieskoti šikio-tokio išėjimo. Sutarėm su vienu iš tvirčiausių draugų eiti pėsti į Vilnių ir iš tenai kaip nors gelbėti likusius. Ir taip per pusantros dienos atsibaladavom į Švenčionių stotį. Čia pasisekė įsėsti į prekių traukinį, išvažiavo, — mums grėsė badas, — reikėjo jieskoti šikio-tokio išėjimo. Sutarėm su vienu iš tvirčiausių draugų eiti pėsti į Vilnių ir iš tenai kaip nors gelbėti likusius. Ir taip per pusantros dienos atsibaladavom į Švenčionių stotį. Čia pasisekė įsėsti į prekių traukinį, išvažiavo, — mums grėsė badas, — reikėjo jieskoti šikio-tokio išėjimo. Sutarėm su vienu iš tvirčiausių draugų eiti pėsti į Vilnių ir iš tenai kaip nors gelbėti likusius. Ir taip per pusantros dienos atsibaladavom į Švenčionių stotį. Čia pasisekė įsėsti į prekių traukinį, išvažiavo, — mums grėsė badas, — reikėjo jieskoti šikio-tokio išėjimo. Sutarėm su vienu iš tvirčiausių draugų eiti pėsti į Vilnių ir iš tenai kaip nors gelbėti likusius. Ir taip per pusantros dienos atsibaladavom į Švenčionių stotį. Čia pasisekė įsėsti į prekių traukinį, išvažiavo, — mums grėsė badas, — reikėjo jieskoti šikio-tokio išėjimo. Sutarėm su vienu iš tvirčiausių draugų eiti pėsti į Vilnių ir iš tenai kaip nors gelbėti likusius. Ir taip per pusantros dienos atsibaladavom į Švenčionių stotį. Čia pasisekė įsėsti į prekių traukinį, išvažiavo, — mums grėsė badas, — reikėjo jieskoti šikio-tokio išėjimo. Sutarėm su vienu iš tvirčiausių draugų eiti pėsti į Vilnių ir iš tenai kaip nors gelbėti likusius. Ir taip per pusantros dienos atsibaladavom į Švenčionių stotį. Čia pasisekė įsėsti į prekių traukinį, išvažiavo, — mums grėsė badas, — reikėjo jieskoti šikio-tokio išėjimo. Sutarėm su vienu iš tvirčiausių draugų eiti pėsti į Vilnių ir iš tenai kaip nors gelbėti likusius. Ir taip per pusantros dienos atsibaladavom į Švenčionių stotį. Čia pasisekė įsėsti į prekių traukinį, išvažiavo, — mums grėsė badas, — reikėjo jieskoti šikio-tokio išėjimo. Sutarėm su vienu iš tvirčiausių draugų eiti pėsti į Vilnių ir iš tenai kaip nors gelbėti likusius. Ir taip per pusantros dienos atsibaladavom į Švenčionių stotį. Čia pasisekė įsėsti į prekių traukinį, išvažiavo, — mums grėsė badas, — reikėjo jieskoti šikio-tokio išėjimo. Sutarėm su vienu iš tvirčiausių draugų eiti pėsti į Vilnių ir iš tenai kaip nors gelbėti likusius. Ir taip per pusantros dienos atsibaladavom į Švenčionių stotį. Čia pasisekė įsėsti į prekių traukinį, išvažiavo, — m

gins turtą. Musų drapanos stovi gatai maišuos su pakutos... Gaila drapanų, nes nežinom kur padėsim, jei užeis baisybė. Kiti kasa duobes, sudeda ant jų lentas, užkloja jas žemėmis ir mano ten nuo kulų pasislėpti. Brazdžiunai su Alekšais taiso Jankausko sklepą, bet mes dar neturim. Tėmus prūsų nei nebijom, nes žmonėms nieko nedaro, neskaitant to, kad kartais turtą arba gyvulius atima; mes bijom tik ugnies ir kuliečių. Iš namų baisu visiems išvažiuoti, nes po mušio į 5 dienas jei nesugrįžta žmogus, tai prusai užgyvena. Tokiu būdu nei bėgti, nei stovėti.

Žmonės nėra taip jau nusiminę, mat jau priprato prie karo baisių. Sako, kad čia jie neateis. — Žydus visus išveža už 100 verstu nuo mušio, kad nebut nei žydų. Į vakarus miestuos nebėra nei vienos krautuvės ir visus žydų namus užpelti; vežtis jiems daug neduoda — gali tik tiek su savimi imtis, kiek paneša.

Rusai, palikę namus ir grūlius, važiuoja Rusijon, mat jie labai bijo vokiečių. Pabėgę nuo karo žmonės gyvena, kaip čigonai, po miškų, po krumus, kartu su karvėmis ir arkliais ganomais.

Laiškas iš Argentinos.

(Sekantis laiškas rašytas Nepos 6 d. š. m., p. J. K. Miškusui).

Mielas broli!

Siemet aš esu labai bėdintas su laikraščiais. Dėlei karo, kuris siaučia Europoj, nebeturim laikraščių. Tu būčiau aš išsirašęs laikraščius iš Lietuvos, bet siemet tik 3 egzempliorius tegavau. Jie gali, broli, atsiųsk kokių laikraščių pasiskaityti. Čia vietiniai lietuviai ir gi turinti literatūra, nes ir jie išsirašydavo iš Lietuvos laikraščius raštus.

Kraštas pas mus yra labai gražus, visokių gamtos grožybių yra užtektinai. Toliau, kur tamsa klasi: koks gyvenimas pas mus? kas brangus pigu? ir tt. Aš manau, kad šiuo karo laiku viskas pabrango įvairūs pragyvenimui būtini reikalingi daiktai. Dėlei karo nebėra nieko iš kitų kraštų atvežti ir šio krašto išdirbtų bei produktų nebėga išvežti. Pirmiau už duosius kilą (svarą) mokėdavom 18 centavų, o už jautienos mėsos kilą — 35 centavus. Dabar, šiuo laiku, už duosius kilą mokame 25 centavus, jautienos mėsos — 55 cent., kaulienos — 35 cent., lašinių — 40 centavų. Visiškai čia nei negali surašyti. Žodžiu sakant, beveik visi pragyvenimui reikalingi daiktai kuone trigubai pabrango.

Dabar pas mus žiema. Siemet žiema pas mus yra labai šalta. Nakties laikais vanduo užšąla, o dieną nuo saulės vėl ištirp-

sta. Iš priežasties šalčių nušalo narankos ir limonai. Bet dabar — prieš pavasarį — oras jau pasidarys šiltesnis. Rugpjūčio pabaigoje pradės duranai žydėti ir medžiai sprogti. Vienok iki to laiko dar yra 6 savaitės, todėl negreita šilumos sulauksim.

Mes turim gražų savo sodną, prisodintą visokių vaismedžių ir vaisių pereiną vasarą buvo labai daug. Turim savo sodne ir bičių.

Darbai ir pas mus silpnai teina, ypač žiemos laike. Aš dirbu visados ir uždirbu kas mėnesį po 115 penų. Gyvenu gerai ir esu visu kuo užganėdintas. Turiu savo namą su visais intaisymais, gražioje vietoje, kuris yra vertas \$6,000.

Tai tiek šių tarpu. Lauksiu nuo tamstos atsakymo.

P. Miliauskas.

LIETUVIAI AMERIKOJ.

BROOKLYN, N. Y.

P. St. Šimkaus prakalbos. Brooklyne p. Šimkaus prakalbos surinkta su virš \$500.00 nuokentėjusiems dėl karo. Tai puiki auka! Brooklyniečiai už tokią auką yra verti didelio pagyrimo. P. St. Šimkus yra mums žinomas kaip gabus muzikas, bet podraug jis yra ir gabus kalbėtojas. Jis savo prakalbose beaiškindamas apie dabartinį Lietuvos padėjimą padarė ant klausytojų tokį įspūdį, kad net ligi ašarų sujūdino. Jo prakalbos, rodos, per visą naktį klausytum ir tai nenusibostų. Kada jis atsistoja ant pagrindų, tada publika pasidaro lyg užhipnotizuota; jeigu sujūdintum tu tarpus smilgą, tai girdėtum jos virpėjimą. Dėl visko paduosiu čia sekantį faktą. Kalbant vietiniam kalbėtoju, užpakalįj manęs sėdintis žmogelis (su raudonu kaklaraiščiu) nuolat pamėgdžiojo kalbėtoją, bumbėdamas kažką sau po nosia. Bet pradėjus kalbėti p. St. Šimkui, tas žmogelis nurimo ir per visą jo prakalbą sėdėjo lyg negyvas. Pasirodė, kad p. Šimkaus žodžiai ant tiek galingi, kad net atšalusio žmogelio širdį sujūdino. Pažvelgus aplinkui matyti beveik ant kiekvieno veido blizgėdžias ašaras. — P. Šimkus sako, kada tai gyveno Romoj žiaurusis Neronas ir mėgo dainuoti apie ugnį ir kraują. Užtai jis ir liepė padegti Romą ir žiūrėdamas į degantį miestą dainavo su panieka ir išdidumu. Jeigu dabar dar gyventų tas žiaurusis Neronas, galėtų eiti perdėm visą degančią Lietuvą ir dainuoti; bet jo lyra sutruktų, jo balsas prikimtų ir jis neišdainuotų. Musų tėvynę kasdien matosi gaisrai ir kraujas... Sutikau burį kareivių — tai buvo Kauno ir Vilniaus gubernijų raudonbiliai; jie dainavo lietuviškai, nes rusiškai nemokėjo.

Jie dar ir šaudyti nemokėjo; išmokė juos tik durti ir varė į mušio vietą. — Ištikro juk tie žodžiai savaimi yra graudūs. Bet kalbant p. Šimkui su tokiu jautrumu, gestais, rodos matai ne kalbėtoją priešais save, bet dramos artistą — lošiantį savo rolę mušio lauke. Visas tas baisenybes, kokios aplankė Lietuvą, regis matai gyvam paveikslu.

Toliau p. Šimkus kalbėjo apie muziką. Padėkojęs publikai už aukas p. Šimkus išsitarė, kad jam nusibodo kalbėti apie visas tas baisenybes ir, kaip muzikas, prižadėjo pakalbėti apie muziką. Kalbėdamas apie muziką jis suteikė publikai kitokį upą. Nurodė kaip muzikoj bei dainoj galima apdainuoti visus vargus-vargelius, taipgi meilę ir tt. Pas mus nekurie net ir muzikališki žmonės manė, kad tokiame liudnam laike negalima dainuoti... Ant galo p. Šimkus pagyrė "Harmonijos" chorą, kuris tą vakarą dailiai išpildė keletą dainelių. P. Šimkus, gerb. musų kompozitorius, darbuojasi ne vien tik aukų rinkime, bet rupinasi ir lietuvištybės klausimu. Pavyzdžiui, sako, pasibaigus karui reikės musų tėvynei žmonių, tad jeigu esi lietuvis — mesk į šalį viską ir sugrįšk! Čia tu atvažiuai per jures-mareles laimės jieskoti, bet žinau, kad neradai jos. Užtai, tęsia jis, mielasis broli, mesk viską ir sugrįšk! Šitas jo ištartas žodis "sugrįšk" ištikro įspudingas. Rodos, kad pati Lietuva ištarė jį, liepdama savo suneliams ir dukrelėms su-

grįžti, kurių spėkos jai yra reikalingos.

Už tokį p. Šimkaus pasitarimą savo tėvynei musų tauta niekad jo neužmirš. Gyvenk ilgiausius metus gerb. tėvynaini ir skambink Lietuvos kankles! Pr. Rimkus.

BROOKLYN, N. Y.

Visa savaitė prakalbų. Rugpjūčio 23 d. buvo kun. Petkaus parapijos parengtos prakalbos, rugp. 24 d. — kun. Remelkio parap., rugp. 25 d. — tautiečių (tautininkų), rugp. 26 d. — kun. Kuodžio parap., Central Brooklyne. Išskyrus tautininkų, visos buvo rengiamos Tautos Fondo komiteto. Visose prakalbose rinkta aukos nukentėjusiems nuo karo musų broliams Lietuvoje. Visuose parengtuose prakalbų vakaruose kalbėjo gerb. St. Šimkus, "Lietuvių Draugijos" nukentėjusiems dėl karo šelpiti" atstovas. Gerb. Šimkus kalbėjo apie musų tėvynę Lietuvą, apie musų brolius ten vargstančius. Labai gražiai nupiešė visą Lietuvos padėjimą nuo karo pradžios iki šiandien. Jis kalbėjo labai aiškiai, suprantamai, be jokių atkartojimų. Trumpai ir aiškiai papasakojo apie tai, kas buvo ir kokiam padėjime dabar yra musų tėvai, giminės, broliai ir seselės, kurie išblaškyti po visas Lietuvos dalis. Dabar Lietuvoje girdis tik verksmai, vaitojimai ir matosi ant veidų ašaros.

Rugp. 25 d. McCaddin salėje buvo vakarėlis, papuoštas dainomis ir deklamacijomis. Vakaro vedėjas, p. Šegauskas, pirmiausia perstatė pirmuoju kalbėtoju p. J. Liutauską. Po jo p. l. Petrauskaitė padeklamavo. Paskiau tapo perstatytas p. Šimkus, kuris kalbėjo apie Tėvynės ašaras... Po gerb. Šimkaus prakalbos "Harmonijos" choras, po vadovystės p. K. Strumskio, padainavo porą dainelių, kurios pusėtinai pasisekė. Dainavo taipgi ir Maspeth'o choras, po vadovystės p. Rakeičio, bet ne kaip tepasisekė. Toliau perstatyta kalbėti p. Vinikaitį. Paskiaus vėl kalbėjo p. Šimkus. Šiuo atveju jis kalbėjo apie dailę, muziką ir dainas. Ragino visą jaunimą lavintis dainų, kurios kiekvienam žmogui yra malonios. Galų gale abudu chorai, p. Strumskio palydint pianu, sudainavo lietuvių tautos himną. Tuo vakarėlis ir uzsibaigė.

Per visus keturis vakarus aukų surinkta \$637. Tas parodo, kad Brooklyno žmonės prijaucia savo badaujančius brolius ir gausiai jiems aukoja.

J. K. Mikas.

NEWARK, N. J.

Lietuvių Tautos Fondo komitetas rugp. 28 d. buvo surengęs prakalbas, kuriose kalbėjo gerb. St. Šimkus, "Liet. Dr.-jos nukentėjusiems dėl karo šelpiti" atstovas. Jis aiškino apie dabartinį Lietuvos padėjimą. Vakaras buvo su pamarginimais — dainomis ir deklamacijomis. Dainavo šv. Cecilijos choras vadovaujant p. A. Radzevičiui. Deklamavo maži vaikai ir mergaitės; visi kuogeriausiai atliko savo užduotis. Labai pagirtini tie tėvai, kurie savo vaikučius nuo mažens pratina darbuotis ant visuomeniškos dirvos.

Gerb. St. Šimkus pirmiausia kalbėjo apie karo pradžią. Karui prasidėjus jis buvęs Palangoj, o paskui išvažiavęs į Vilnių. Vaziuodamas į Vilnių sustojęs Panevėžyje, kur matęs einant ant Vokietijos rusų kariuomenę. Daug pulkų, anot jo, susidėjo vien iš lietuvių, kurie eidami dainavo lietuviškas dainas. Moterys, vaikai ir seneliai stovėję pakelį ir verkę... P. Šimkus puikiai moka papasakoti apie Lietuvos vargus, ir nevienam jo kalba išspaudžia gailėsčio ašaras. Girdint apie tėvynės vargus ir nelaimes, apie badaujančius brolius ir seseles, kurie liko be pastogės ir be duonos karnio, noroms-nenoroms turi verkti.

Vakaras buvo parengtas su šokiais, bet p. Šimkui paprašius, kad nešokytų, kad susilaikytų nuo šokių nors ligi karo pabaigos, šokių nebuvo.

Laikė pertraukos buvo renkama aukos. Surinkta su virš \$200.

Toliau p. Šimkus kalbėjo apie Lietuvos praeitį ir dabartinį laiką. Paminėjęs, kad dabartiniam laikui gali žūti daug lietuvių ir kad jų vietas gali užimti rusai, vokiečiai ar lenkai, patarė čia gyvenantiems lietuviams grįžti į savo tėvynę ir ten gyventi.

Tautos Fondas rengia Newarko aukų rinkimo dieną (tag day), kuri bus spalio 24 d. P. Šimkus žadėjo sugrįžti ant tos dienos ir surengti koncertą. Geras sumanymas. Tą dieną galima bus dikčiai aukų surinkti ir nuo svetimtaučių.

Pagaliaus reikia paminėti, kad kiekvienas atsilankęs į šitas prakalbas turėjo užsimokėti po 15c. įžangos. Žmonių buvo apie 4—500.

Rugp. 29 d. buvo šv. Uršulės Dr.-jos parengtos prakalbos. Kalbėtoju buvo pakviestas p. K. Krusinskas iš Brooklyno, N. Y., bet jam nepribuvus jo vietą užėmė p. A. Stankevičia. Pirmiausia p. A. Stankevičia papasakė, kad vyrai nerukytų, o moterys su vaikais nesirikių, kaip paprastai pas lietuvius yra. Toliau dainavo šv. Cecilijos choras ir deklamavo mažos mergaitės ir vaikai. Visi gerai atliko savo užduotis. Paskui kalbėjo p. Stankevičia. Savo kalboje jis nurodė, kad lietuviai toli atsilikę nuo kitų tautų ir kad visai nesistengia aukščiau pakilti. Kalbėtojas aiškino, kad motinos yra kaltos tame, kad jaunoji karta neturi gero išauklėjimo. Toliau nurodė, kad didesnis vyrų skaičius yra apsišvietęs, negu merginų. Apšvietesni, daugiau mokslo paragavę vaikai veda svetimtautes merginas, bet taip daro dėl to, kad svetimtautės merginos yra apšvietesnės, negu kad lietuvaitės, kurios nesistengia apsišviesti. Lietuvaitės geriau mėgsta džiaugtis, po visokių balių trunkyties, o apie apšvietą visai nerūpina. Kalbėdamas apie šeimyniškumą nesutikimus nurodė, kad tame daugiausia kaltos yra moterys, kurios neprižiuri gerai savo namų.

Antras kalbėjo p. K. Česnulevičia. Pirmiausia jis kalbėjo apie tai, kad žmonėms yra reikalingos organizacijos, kurios juos suvienija. Gyvenanti be organizacijos žmonės, anot kalbėtojo, yra taip išsimėtę, kaip sugriauto namo plytos. Todėl visiems patarė prigulėti prie organizacijų ir sykiu su kitais darbuotis. Toliau p. Česnulevičia ragino moteris ir merginas skaityti kningas ir laikraščius, lankyti mokyklas (kurios gali) ir šviestis.

Nemalonu būtų rašyti apie musų klebono įsiskarsčiavimus, bet nieku būdu negaliu iškentėti nieko nepasakęs. Musų klebonas kartais iš sakyklos tokius žodžius pasako, kokius ne visi ir karčiamoj tevarvoja. Beveik kas nedėdienį jis keikia socialistus, tautininkus ir kitus. Tokie pamokslai musų parapijoms jau nusibodo, jie norėtų vieton keiksmų ką-nors geresnio išgirsti. Keikti nepatinkamus žmones bile kas pataikys, bet pamokyti, haudingų patarimų suteikti ne kiekvienas gali. Klausant musų klebono pamokslų išrodo taip, kad jis nieko daugiau ir nežino, kaip tik keikti sau nepatinkamus žmones.

Rugp. 29 d. sakydamas pamokslą musų klebonas suteikė toms moterims, kurių vyrai girtuokliauja, sekantį patarimą. Girdi, jeigu vyras girtas pareina namo, tai tokį vyrą reikia nušauti. — Geras pamokinimas! Sarmata klebonui už tokį žmonių mokymą. Daleiskime sau, kaip būtų su musų klebonu, jeigu ko-

(Tąsa ant 6-to pusl.)

"Kas skaito ir rašo, tas duonos neprašo."

Todėl kiekvieno žmogaus pareiga skaityti naudingas kningas ir laikraščius. Jeigu norite turėti gerą ir pilną naudingų pasiskaitymų laikraštį, tai užsisakykite

"ATEITIS"

"ATEITIS" nuo Spalio (October) 1 dienos 1915 m. pradeda eiti 3 kartus į savaitę: Utarninkais, Ketveriais ir Subatomis ir darbo žmonėms pilnai atstos dienraštį.

"ATEITIS", eidama 3 kartus į savaitę, paduos naujausių žinių iš karės lauko, Amerikos ir viso pasaulio valstybių gyvenimo, taipgi iš lietuvių gyvenimo Amerikoje ir Europoje.

"ATEITIS", dažniau eidama, greitai atsilieps į visus politikos ir visuomenės gyvenimo klausimus, taipgi duos dailiosios literatūros ir mokslo raštų, paveikslų, juokelių ir t.t. Bus talpinama spaudos ir naujai išėjusių raštų apžvalgos, praneš skaitytojams apie naujausius mokslo ir technikos išradimus ir t.t.

"ATEITIS" pirmuoju redaktorium nuo spalio 1 d. bus menraščio "Jaunosios Lietuvos" redaktorius A. RIMKA ir laikraštį ves drauge su dabartiniu redaktorium J. Baniuliu.

"ATEITIS" bendradarbiais pasižadėjo būti: A. J. Chmieliauskas, "Lietuvos" redaktorius, J. J. Gedminas, Kl. Jurgelionis, Z. Jankauskas, R. Karuža, Dr. I. G. Klimas, M. Petrauskas, V. K. Račkauskas, Jonas Strimaitis, "Jaun. Liet." adm., J. Šliburis, J. Sekevičius, Z. Vitkauskas ir kiti. Taipgi pakviesta bendradarbiauti iš Europos: Mikolas Ašmys ir Vidunas (abudu iš Prūsų Lietuvos), F. Bugailiškis, Dr. A. Garmus, Dr. K. Grinius, Jovaras, Baritas Kaunis, P. Klimas, G. Petkevičaitė, A. Sugintas, Adv. M. Slezevičius, Adv. J. Vileišis, Zemaitė ir kiti. Todėl "Ateitis" bus gyvas ir pilnas naudingų pasiskaitymų laikraštis.

"ATEITIS" kaina tik \$2.50 metams ir \$1.50 pusei metų. Į užrubežį \$3.50 metams ir \$2.50 pusei metų. Kas užsirašs "Ateitį" iki spalio 1 dienos š. m., tas gaus už senąją kainą t. y. \$1.50 metams ir 85c. pusei metų. Norintiems "Ateitį" pamatyti, vieną numerį siunčiame dykai.

"ŽMOGAUS PAREIGOS" — tai neapsakomai naudinga kninga, kurią turėtų perskaityti kiekvienas darbo žmogus. Šią kningą perskaitęs pasijunti visai nauju žmogui, nes joje aiškiai, kaip veidrodyje, pamatytai savo pareigas visuose gyvenimo klausimuose. Šitoj kningoj randi pamokinius pareigų pildyme, kaip žmogus, kaip darbininkas, kaip visos žmonijos narys, kaip tėvynės sunus, kaip šeimynos auklėtojas, kaip tikintis žmogus ir t.t. ir t.t. Žodžiu, šita kninga yra verta tiek aukso, kiek pati sveria, nes joje yra neišsemiami turtai kiekvieno žmogaus sieklai, ypač jaunimui. Šita kninga turi 245 pusl. Kaina \$1.00.

Užsirašantiems "Ateitį" ant metų duodame šią kningą tik už 50c. Užsirašantiems "Ateitį" ant 2 metų, duodame šią kningą visai dykai.

"SIENAPIUTĖ" — Libretto Vieno Akto Operos. K. Jasiukaičio žodžiai, Miko Petrausko muzika. Yra tai puiki kningėlė. Kaina tik 10c.

"LIETUVIŠKOS DAINOS" — mišriems balsams (kvartetams arba chorams). Sutaisė Petrauskų Mikas. Šitam sąsiuvinyje telpa 7 puikios dainos: 1. Lietuvos Himnas — Lietuva, Tėvyne mūsų, 2. Motuše, motuše, 3. Sėjau rutą, 4. Per girėlę jojau, 5. Aš šią naktį, 6. Šį naktelį (dzukiška) ir 7. Oi tu, jieva, (Kvintetas). Kaip visa muzika gerb. Kompozitoriaus M. Petrausko yra neišpasakytai graži, taip ir šitų dainų melodija negalima atsigerėti. Kaina tik 25c. Chorams ir dainininkų draugijoms duodame 30 egz. už \$5.00.

Su visokiais reikalais kreipianties, visados reikia adresuoti taip:

Ateitis Publishing Co.,

366 West Broadway,

:-:

South Boston, Mass.

Apžvalga.

Ar turi Amerikos lietuviai bendrų reikalų? „Naujienos“ nors tiesiog ir nepasakė, bet vis dėlto yra tos nuomonės, kad Amerikos lietuviai neturi bendrų reikalų ir todėl kalbėjimą apie bendrus tautos reikalus jos vadina — „mystifikacija“. Kodėl jos tą žodį dėjo į kabutes, mes to nežinome ir nebandysime sužinoti. Gal jos pačios kuomet pasiaiskins?...

Pradėkime nuo pavyzdžių. Taip, kiekvieno susipratęsio darbininko reikalu yra pačiam reikalauti ir kitus darbininkus raginti, kad reikalautų geresnių gyvenimo sąlygų. Čia matome vieną visų darbininkų bendrą reikalą. Socialistai ir kiti, išskyrus kapitalistus, tam reikalui pritaria ir jį remia, praktiškai gi gyvenimui tą reikalą vykdo visi unijistai.

Kiekvieno susipratęsio lietuvio reikalu yra pačiam dirbti ir kitus raginti, kad žadintų lietuvių tautiškąją sąmonę ir kovotų prieš ištautėjimą. Amerikonų bendru reikalu yra visas tautos suamerikoninti, lietuvių bendru reikalu — kovoti prieš lietuvių suamerikoninimą. Čia matome vieną visų lietuvių bendrą reikalą.

Tautininkai ir klerikalai, priskaitant ir dalį socialistų, tam reikalui pritaria ir jį remia. Kovoti prieš ištautėjimą — tai visų lietuvių bendras reikalas. Gal kas paklaus, kaip galima atskirti susipratęsį nuo nesusipratęsio tautiškai lietuviu? Nesunku atsakyti. Pirma, tautiškai susipratęs lietuviu yra tas, kuris turi šioji ar toki (didesnį ar mažesnį) supratimą apie savo tautą — jos praeities istoriją, kuris šiek tiek yra susipažinęs su savo tautos dvasiškais turtais, kuris, pagaliaus, kovoja už savo tautos egzistenciją. Antra, tautiškai susipratęs lietuviu yra tas, kuris žino, kad budamas lietuviu jis gali padaryti daugiau gero savo žmonėms, negu kad budamas kuo kitu. Kiekvienas išmintingas ir patyręs žmogus žino, kad jo tautietis pirmutinis ištis jam brolišką ranką ir jį nelaimėje esantį sušelpa, negu kitatautis. Išmintingas ir patyręs darbininkas žino, kad jis greičiau gaus darbą ten, kur daugiausia dirba jo tautiečiai, o ypač kur yra jo tautietis dirbtuvės (arba nors ir dirbtuvės skyras) užveizetojum, negu atbulai.

Tai vienas bendras mūsų, Amerikos lietuvių, reikalas ir kiekvienas tautiškai susipratęs lietuvis kovoja prieš ištautėjimą. Jeigu ir neturėtume jokių kitų bendrų reikalų — apšvietos platinimo reikalo (ypač tarp suaugusių lietuvių, prie kurių valdžia, vartojanti nesuprantamą ir neišmokstamą kalbą, negali prieiti), savo dailės kėlimo reikalo, savo

prekybos ir pramonės platinimo reikalų (kurie žymiai prisideda prie mūsų [ateivių] tautiškojo gyvenimo sustiprinimo), raginimo lietuvių grįžti į Lietuvą — tai ir to vieno pilnai užtektų parodymui, kad pas mus yra bendrų tautos reikalų. Žinoma, yra visa eilė ir kitų reikalų, kurių nei amerikona, nei kitų tautų žmonės negali tinkamai atlikti ir neatlieka, bet „Naujienos“ nepripažįsta jų bendrais visų Amerikos lietuvių reikalais, todėl jų čia nei neminėsim.

„Naujienos“, — kaip jau minėjome, — sulig tilpusi jose išrokovimū, yra įsitikinusi, kad Amerikos lietuviai neturi bendrų tautos reikalų ir kad kalbėjimas apie tokius reikalus — tai „mystifikacija“. Reiškia, kalbantieji apie bendrus tautos reikalus turi tikslą sužinoti savo klausytojus klaidinti, apgaudinėti, manyti. Tokiu būdu išsina, kad visi tie, kurie kalba apie bendrus tautos reikalus, sužinia savo klausytojus klaidina. Bet tą patį juk galima pasakyti ir apie „Naujienas“, kurios beveik kiekviename numeryje kalba apie tai, kad socializmas prašalins išnaudojimą ir skurdą. Tai, rodos, toki pat (jei ne didesnė) „mystifikacija“, kaip ir kalbėjimas apie bendrus tautos reikalus.

TMD. sumanymai. Tėvynės Mylėtojų Draugijos organe („Vien. Liet.“, No. 34) paskelbtas draugijos pirminko, Dr. A. J. Zimonto, raštų leidimo programo projektas, pagal kurį bus leidžiami nauji raštai. Dabar jau spaudžinasi didelis veiklas — de Amici apysaka „Sirdis“. Neužilgo sako busi užbaigtas reikalas su veikalu „Motina“. Toliaus busi spaudžinami šie veikalai: „Bezdzionis“, „Dvasios Mechanika“ ir „Stebuklai Mechanikos“. Toliaus sako, kad jeigu tik busi išteklausias ir jeigu gerai seksis su paminėtais veikalais, tai su ateinančių metų Kalėdomis gal busi suspėta atspaudinti didelį veikalą „Kultūros istorija“. Be šitų veikalų manoma yra išleisti čia eilę kitų. Apie tai „V. L.“ sekančiai rašo:

„... Potam sekantiems metams Literatūros Komitetas išdėrbs kitą raštų programą, kurian rasi įeis Šerno Raštai, pirmutinių metų „Aušra“ ir tt.

„Yra dar ir nauja propozicija, kuri rasi mūsų Draugijos bus priimta, jei pasirodys galima ant piniginių išlygų ir iš kitų atžvilgių prieiti. Ta propozicija yra — Žemaitės surinktieji raštai, kurie jau buvo pradėti kiti leidėjai Lietuvoje spausdinti, bet karui užėjus, tas darbas tapo sutrukdytas.“

Kaip naudinga yra visiems apšvietą mylintiems lietuviams prigulėti prie TMD., apie tai nėra reikalo plačiau kalbėti.

Tautininkai vienykitės! — Taip sušunka p. A. Audrius

„Vien. Liet.“ No. 34. Tokiam sumanymui ir mes ir kiti senai jau išreiškėme savo pritarimą ir parodėme savo norą, kad mes geidžiame vienyties. Bet tas nieko nepagelbėjo ir negalėjo pagelbėti. Mes laukėme ir dabar dar tebelaukiame Tautininkų Partijos arba Lietuvių Tautininkų Sąjungos programo projekto, kurį visi tautininkai turėtų apsisvarstyti, pataisyti ir galų gale priimti. Programas bus mūsų vienyjimosi pamatu. Tą berods pripažįsta ir p. Audrius savo straipsnyje, kur jis kalba apie organizacijas su „aiškiomis programomis ir nustatyta taktika.“ Kadangi mes dar neturime nei programo projekto, tad apie taktikos nustatymą nėra ko nei kalbėti. Todėl atkartojame, kad tol, kol neturėsime savo programo projekto, mes negalėsime nei pradėti vienyties. Kad be niekur niekur negalima pradėti vienyties, tą turėtų žinoti bent tie, kurie apsiėmė parupinti ir viešai paskelbti tautininkų organizacijos programo projektą. Na, ir kodėl gi ligi šiol to projekto mes nematome spaudoje?

„Užmirštas klausimas“.

Koks gi yra tas užmirštas klausimas? P-as J. K. „Drauge“ sako, kad tai savęs tobulinimo klausimas. Toli gražu ne taip yra, kaip p. J. K. posmuoja. Taip mes sakome ir taip pasakys tie, kurie ne šiemet pradėjo skaityti Amerikos lietuvių laikraščius, kurie gerai dar atmena, kas buvo laikraščius („Lietuvoj“) „Vienybės Lietuvninkų“, „Tėvynės“ ir kituose) rašyta apie tą klausimą. Jeigu p. J. K. tik dabar užklydo ant to „užmiršto“ klausimo, tai vienok dar nereikia, kad apie jį nebuvo rašyta ir kad jis ištikrųjų būtų užmirštas. Kas žino, kad mūsų rašytojas Vydunas yra parašęs keletą veikalų, kuriuose aiškinama bei kalbama apie vidutinio žmogaus tobulinimą, tas ir gi žino, kad tas klausimas nėra užmirštas. Tečiaus tas ne taip svarbu. Svarbu mums štai kas: kokius veikalus p. J. K. patars „Draugo“ skaitytojams skaityti? Be patarimų, be nurodymų juk negalima apsieiti. Ar ne taip?

Prie progos paminėsime, kad p. J. K. savo straipsnyje „Užmirštas klausimas“ užsipuola ant socialistų ir laisvamanų kalbėtojų, kurie, anot jo, tik neapykantą tarp žmonių sėja. Bet, pasižvelgus mes to p. J. K. paklausti, ką sėja tarp žmonių iš sakyklų ir nuo pagrindų klebonai, vikarai ir klerikai? Kurlikas veda žmones tie esantie ir busantie Kristaus „pasekėjai“? Kokiu vardu jis pavadintų tą jų sėjamą sėklą, jei p. J. K. žinotų kokią sėklą tarp mūsų elementu jie sėja?

Prūsų lietuviai nesirupina savo broliais. Vienam savo apžvalgos straipsnyje

„Laisvė“ sako, kad „skaitant numerį iš numerio „Naują Lietuviską Ceitungą“, mes nematom, kad Prūsų lietuviai rupintys savo broliais Didžiojoje Lietuvoje.“ Ar ištikrųjų taip yra, kaip „Laisvė“ sako, sunku žinoti. Bet šiaip ar taip, vienok reikina manyti, kad „N. Liet. Ceitunga“ yra Prūsų lietuvių didžiūmos organu ir išreiškia jų mintis bei pasiryžimus. Kiek mums yra žinoma, nerokuoja „Laisvės“, ir keli kiti Amerikos lietuvių laikraščiai gauna „N. L. C.“, bet neteko mums matyti, kad jie kuomet būtų citavę iš „N. L. C.“ apie Prūsų lietuvių sumanymą teikti šiuo karo metu Didžiosios Lietuvos lietuviams medžiagiską pagalbą. Kodėl toks apsilaidimas iš prūsų lietuvių pusės? Ir kas tame kaltas?

Prisilaikykime tikrų ir aiškių definicijų. P-as Brilius „Amerikos Lietuvoj“ tilpusiu straipsnyje ragina prisilaikyti tikrų ir aiškių definicijų, kuomet kalbama apie vieną ar kitą mūsų srovę. Jis sako:

„Dalinkime mūsų sroves arba iš tikybės žvilgsnio, arba iš politikos žvilgsnio. Mes gi dabar turime sumaišę viską kruvon.“

Jeigu kalbame apie tikybės sroves, tai mes jokių būdu negalime turėti: klerikalų, tautininkų ir socialistų. Mes turėsime: katalikus, laisvamanus (arba „bedievius“) ir indeferentistus (kuriems tikybės reikalai neapeina).

Bet jeigu mes kalbame apie politiškas lietuvių sroves, (o apie jas mes dažniausiai kalbame), tai mes vėl negalime jų vadinti: katalikais, laisvamanais ir socialistais. Nes „katalikas“, „laisvamanis“ duoda supratimą ne apie žmogaus politiškas pažvalgas, bet apie jo pažiūrą ir tikybą. Politiskaisi padalinimas šiame atsitikime yra: socialistai, tautininkai ir klerikalai. Prieš „klerikalų“ vardą katalikai labai protestuoja, bet tuomet jie turėtų surasti savo politiskai grupei kitoki vardą, nes kaip minėta žodis „katalikas“ parodo jo tikybą, o ne pažvalgas. Mūsų manymu, tikras socialistas gali but geru kataliku ar krikščioni (ištikro juk net yra „krikščionių socialistų“ srovė); gali but kataliku ir tautininkas. Jeigu šiandien vadiname tą srovę klerikalais, tai todėl, kad grynai politiskai žvilgsniu žiurint, jos kol kas kitaip pavadinti negalima: ja vadovauja kunigija (kleras) ir kunigijos reikalas (bent pas mus) ji iki šiolei daugiaus negu kitą ką atstovauja. Todėl klerikaliskumas neturėtų buti jai visai svetimas vardas.

Toliaus. Tautininku gali buti taip gerai katalikas, kaip ir laisvamanis, ar indiferentas. Socialistu gali but bedievis ar ir katalikas. Išskyrus klerikalus, visi kiti taip ir daro — vadina vieną ar kitą srovę tikruoju jos vardu. Kad klerikalai nenori vadinties savo politiskuoju vardu, kitų užtai negalima kaltinti. Bet — tik ignorantai ir hipokritai bijo tikro savo vardo ir juo nesivadina. Todėl noroms-noroms reikia pripažinti tokiais ignorantais ar hipokritais esant mūsų klerikalus.

Ingaliuojimas ir „Žiburėlio“ Atstovybė Amerikoje.

Albinui Rimkai, U. S. of America.

Gerbiamasis! „Žiburėlio“ valdyba šiuo kreipiasi į Tamstą, prašydama neatsakyti buti jos atstovu Amerikoje, ir todėl prašo ir ingaliuojamą Tamstą veikti Amerikoje mūsų Draugijos naudai, organizuoti aukų rinkimą taip bendron „Žiburėlio“ kason, taip ir steigiamam prie „Žiburėlio“ žemaitės vardo fondan, iš kuria nuosimčių bus skiriamos moksleiviams pašalpos ir stipendijos.

Tikėdamies, kad Tamsta neatsisakys padirbėti mūsų moksleivių labui, liekame su pagarba „Žiburėlio“ pirmininkas

J. Vileišis.
Valdybos nariai:
A. Bulotienė,
J. Saulys.

Gerbiamasis! Siunčiu Tamstai „Žiburėlio“ valdybos ingaliuojimą. Tikuos, Tamsta neatsisakys mums padėti. Kaip sunkus yra moksleivių padėjimas šiuo karo metu, nereikalinga, žinoma, Tamstai nei aiškinti.

Duodame Tamstai, organizuojant aukų rinkimą, visišką carte blanche: dabar ne tokie laikai, kad galima būtų per laiskus susirašinėti ir abejotamuose atsitikimuose aiškintis.

Mes Tamsta visiškai išsitikime ir tik prašome moksleivių vardu ištikrųjų mums padėti. Gaila, kad nebeįmanoma po N. Metų visiškai Amerikos laikraščius ir nebeįmanoma todėl, ką beveikiate. Ar gaunate bent mūsų laikraščius? Jei gaunate, tai iš tų laikračių turite suprasti, kad mums labai sunku: vargas vis auga....

Viso labo! Likite sveiki-gyvi. Jusų

J. Saulys.

ATSIŠAUKIMAS Į AMERIKOS LIETUVIUS.

Paskelbdamas viešai šį moksleiviams šelpti draugijos „Žiburėlio“ man duotą ingaliuojimą ir prašymą buti „Z.“ atstovu Amerikoje bei organizuoti aukų rinkimą ir t.t., drįstu kreiptis į Amerikos lietuvių visuomenę prašydamas tame sunkiame ir svarbiame darbe kiek galint padėti.

„Žiburėlis“ jau ne vieną moksleivį nuo bado ir mirties apgynė, ne vienas jo sušelpusių moksleivių šiandien svarbias vietas užima mūsų visuomenėje ir savo darbais už sušelpimą jau keleriopai atsilgino.

„Žiburėlis“, duodamas stipendijas ar laikines pašalpas, vaduojasi vien kandidato padėjimu, ir visiškai nežiuri politikos nei kitokių moksleivio įsitikinimų, ir šiandien visų srovių veiklose yra nemaža „Žiburėlio“ auklėtinis.

„Žiburėlis“ reikalinga remti ypač dabar ir tai kuomet greičiausia, nes Lietuva beveik visą jau užimta vokie-

čių, tuo tarpu moksleiviai pasilikę Rusijos universitetų miestuose ir šiaip ar kitaip, priversti tenai gyventi (nes kitur nėra kur pasidėti), taipgi surasti lėšų mokyti. Tikėtis kokios nors paramos iš Lietuvos žmonių — nei moksleiviai, nei patysai „Žiburėlis“ prie dabartinių sąlygų negali, o neduoti trokštantiesiems mokslo jaunuoliams jo ingyti, tuo labiau pabaigti, reikėtų — neduoti Lietuvai mokslo žmonių ir visuomenės veikėjų, reikėtų — dar iš savo pusės padidinti dabartinę Lietuvos nelaimę.

Mes, amerikiečiai, galime ir privalome „Žiburėli“ remti tuo labiau, kad jisai šelpia visus lietuvių moksleivius, nežiurint kur jie mokytusi ir gyventų. Jeigu ligi šiol „Žiburėlis“ Amerikos moksleivių dar nešelpė, tai vien dėlto, kad jo pajamos labai buvo menkutėlės ir su amerikiečiais artimesnių ryšių nebuvo užmezgęs. Ši spraga, jeigu Amerikos lietuviai panorėtų, dabar kaip tik yra gera proga pataisyti, ypač atsimenant, kad tuo tarpu nėra nei vienos organizacijos, kuri specialiai užsiimtų Amerikos moksleivių šelpimu.

„Žiburėli“ galima remti įvairiais būdais:

1. Įsirašyti tikraisiais nariais. Nario mokestis 5 rub. arba \$2.60 metams.

2. Pzaukoti sulig savo išgalės „Žemaitės Fondan“, kuris dar tik šiemet yra įsteigtas Žemaitės 70 metų gimimo dienos sukaktuveis paminėti.

3. Aukoti sulig išgalės bendrojon „Žiburėlio“ kason.

4. Rengti vakarus, prakalbas, paskaitas ir kt. ir pelną paskirti „Žiburėliui“.

Jeigu kas reikalautų platesnių žinių, tesikreipia prie manęs ir aš visuomet kiek galėdamas patarnausiu.

Pinigus galima siųsti:

1. Žemiau pasirašiusiojo vardu — ligi rugp. 20 d. 2257 W. 23 Pl., Chicago, Ill. o vėliaus: 366 W. Broadway, S. Boston, Mass. Visos mūsų vardu prisiunčiamos aukos ir aukotojų vardai bus skelbiama „Jaunojoje Lietuvoje“ ir kituose laikraščiuose, kurie skelbti sutiks, taipgi bus išduodama kvitos.

2. Pinigai galima siųsti ir tiems laikraščiams, kurie atsispausdins šį atsišaukimą ir apsiims aukas priiminti.)*

3. Galima siųsti ir tiesiog „Žiburėliui“ tokiu adresu: Vilnius, D. Pogulianka, 11a. Tik dabar, kuomet Vilniaus likimas netikras, geriausias tiesiog nesiųsti. Aš pats su Vilnium susinešu dabar tik per Petrogradą ir rupinuos išgauti toki adresą, kurį būtų galima visuomenei paskelbti.

Albinas Rimka, „Žiburėlio“ draugijos ingaliotinis.

*) „Ateities“ Redakcija sutinka priimti „Žiburėliui“ siunčiamas aukas ir perduoti jas p. A. Rimkai.

P. S. Butų gerai, kad tie žmonės, kuriems lietuvių moksleivių šelpimas Europoje ir Amerikoje rupi, susispiestų į kuopeles ir bendrai su „Žiburėliu“ tą darbą varė. A. R.

Pranešimas iš Lietuvos.

Ponas Šimkus, „Lietuvių Draugijos“ atstovas, gavo sekantį laišką nuo tos Draugijos sekretoriaus: Gerbiamasis! Dideliu džiaugsmu susilaukėm žinios, kad Tamstai pavyko pagaliau pasiekti Ameriką. Tamstos laišką birželio 8 d. (tur būti naujojo st.) rašytą, gavome birželio 29 d. pačiame šv. Petre. Komitetas, perskaitęs jį, išreiškė Tamstai padėkos žodžius už trūsą, kurį Tamsta padėdi aukas rinkdamas.

Dabar iš Lietuvos ir apie lietuvių Draugiją. Žmonių vargas kur kas padidėjo, ne-gu Tamstai išvažiuojant iš Lietuvos. Vyriausybės įsakymu, gyventojai Suvalkų ir Kauno gubernijų, evakuojami per 30 verstų nuo pozicijų. Gubernatorių įsakymu gyventojams įsakyta būti pasirengusiems bėgti, išvežus kas galima, o visa kita sunaikinus: javus nu-pjovus, laukus (bulbes) iš-arus, triobas sudeginus, kad priešininkui nieko neliktų. Žmonėse tai sukėlė didžiausią baimę. Žmonės iškraus-ti iš savo vietų apsigyve-no miškuose; tukstančiai žmonių liko be pastogės, gy-vendami po atviru dangumi. Kaip bitės iš avilio iškrapš-tytos apie jį skraido ir nenori toliaus lėkti, taip ir gy-ventojai spiečiasi čia-pat, kur baigiasi evakuojamojo ploto rajonas.

Draugijos uždavinys steig-ti kuodaugiausiai maitinimo punktų ir arbatinių. Tuo tikslu susikalbėta su Rusijos Miestų Sąjunga ir kartu su jos pagalba steigiamas kelio-šios vietose Kauno guber-nijos. Draugija punktams organizuoti skiria iš savo kasos 15,000 rublių, Sąjunga iš tuos punktus išlaiko. Vadinsis jie „Lietuvių Draugijos vardu Rusijos Miestų Sąjungos maitinimo punktais.“ Suvalkų guber-nijoje ir Vilniaus, kur dau-gybė pabėgėlių yra apsigy-vėję, nuolatinis mūsų tose vietose ingaliotinis p. Juoza-pas Poderis steigia arbatin-nes, kepyklas, valgyklas; kur negalima įsteigti pas-tovių viršminėtų įstaigų, ten steigiamos kilnojamos arbatinės ir valgyklos. Mu-sų skyriai, paduodami są-matas reikalauja neatbu-tiniams reikalams po 4—5 tukstančius savaitė. Taip kad viso Draugijos veikimo samata mėnesiui siekia tri-jų šimtų tukstančių rublių.

Iš Tatjanos Komiteto gau-name kas mėnuo 50 tukstan-čių rublių, kitus gi turime patys surasti. Šio mėnesio 21 d. buvo atsilankęs mūsų Draugijos įstaigose Tatja-nos Komiteto Pirmininkas, senatorius Neidgardtas.

Įspudį išnešė gerą.

Liepos 1 d. šaukiame vi-suotinį susirinkimą amatų prieglaudoms. Turime sudė-rę žemės plotą ir namus už 17 tukstančių rublių pabė-gėlių vaikams, amatų mo-kyklai ir prieglaudai steig-ti. Be visuotinio susirinki-mo negalima nuosavybės in-gyti.

Po susirinkimui vėl Tams-tai parašysiu. Rašysiu kas savaitė, jei tik įsigalėsiu. Darbo turime iki ausių ir vis jo daugiau dar atsiranda. Malonu dirbti, kad visuome-nė pradeda tą darbą pripa-dinti naudingą ir reikalingą. Persikėlėm į kitą butą — čia pat — priešais pačią — Didžioji gatvė 30—2, aną butą palikdami skyriui.

Tuom kartu su Diev! Visi Komiteto nariai siun-čia Tamstai labų dienų.

Tariu pagarbos žodį

Kun. Dogelis.

Stasys P. Jokubėlis.
SUŽEISTAS LIETUVIS.

(Užbaiga).

Buvo puikus rytmetis. Rytuose ką tik pradėjo švis-ti, it didžiausias gaisras, aušra. Mane sutiko malon-us pietų vėjelis, kurs nešė su savim lauko gėlių kvapą. Ir aš, it senas kalinyš, ištru-kęs iš kalėjimo, gėriau tą malonų orą, skyniau raso-tas lankos gėles, rausvus do-bilų žiedelius ir glaudžiau prie krutinės, prie veido... Nuskintos gėlės glamonėjo mane, glaudėsi, apvilgė si-dabrine rasa mano skruos-tus, ir aš vaikiškai šipsoda-mas ir, netikėdamas pats sa-vo akimis, ilgai žiūrėjau į tą mirgančią lanką, į ramiai sriuvenantį upelį, į dailiai išsikerojusius prie upelio krantų žalius karklus, ku-riuose tuo pradēm čiulbėjo lakštingala.

Stai pirmi saulės spindu-liai, it auksu, apibėrė tą pui-kią gamtą, ir aš, žiūrėda-mas į lauką, į krumus, į gė-les, kurios apsisagstė ryto rasos lašais tarsi gintarais, atminant kažką senai pra-ėjusį, kaip sapną, atminiau jaunumės dienas, jaunumės, kuri jau nebegrįš. Tada aš dažnai, sutikdamas aušros spindulius, braidžiojau po tą rasotą žydinčią lanką.

Aš pažinau savo giminės laukus. Taip. Dabar aš ge-rai atsimenu. Man žinomas čia kiekvienas kaimelis, kiekvienas medelis; aš čia mažas bėgiojau, ganiau, už-augau... Ir suspaudė man širdį, akyse pasirodė aša-ros... Kiek laiko! Kiek lai-ko praėjo... O ką aš turiu? Skaudu! Blaškias, kaip žu-vis po ledu, praleidau tiek brangių jaunų dienų; be-jieškodamas laimės, džiū-vau, kentėjau po miestus, nematydamas saulės, o ką aš turiu? Vien tik sunaik-i-au savo pajėgas, nusilpnė-jau, o laimė dar nesužibėjo. O kiek pasaulyje tokių ne-laimingų žmonių!... Jie puo-la, bėga, blaškosi — prie lai-mės, prie turtų. Ne, jie pa-nos nežino, prie ko. Jie džiū-na gelsta, kaip apušės lapas

rudenį, ir nemato, nežino, kad čia galima rasti laimę, kad laimė yra kentėti, dar-buoties po tuos plačius lau-kus. Tik nereikia įsiekti laimės, ji pati įžengs į žmo-gaus gyvenimą.

III.

Dar iš tolo žiūrėjau, no-rėdamas išvysti, kaip beat-rodo mano senai apleistas kampelis... Musų kluone jau matyti, kaip atmenu, ažuo-lo viršunę, kurį kitą kartą išvažiuodamas prašiau tē-velio nekirsti. Tėvas priža-dėjo. Ažuolas pasidaręs dar puikesnis; jo galingos šakos sužaliavo, apsidengė tamsiais lapais; jis, it koks galiūnas sodžiuje, stovėjo nelenkdamas savo viršunės prieš audras. Išskėtus savo šakas ant griuvančios trobe-lės, tarsi norėdama ją pri-glausti ir apginti nuo lie-taus, vėjo, stovėjo, žaliais lapais pasipuošusi, šimta-metė vinkėna. Čia kitą kar-tą kas rytą kukavo gegutė.

Aplūzusi trobelėje tam-siame kampe gulėjo lignonė. Aš jos nebepažinau (tai bu-vo mano motina). Ji ilgai žiūrėjo, akis išplėtusi, į ma-ne, paskui stvėrėsi už gal-vos, norėdama patirti, ar tai ne akys jai taip rodos. Pa-galiaus, pakėlus galvą, ta-rė:

— Staseli! tai tu!?! Ar tikrai tu?

Aš paėmiau, prispaudžiau jos nusilpnėjusią ranką prie-lupų ir pamačiau, kaip nu-švito senutės veidas. Tada aš išžiūrėjęs pažinau žyd-rias akis, kurios taip maloni-ai į mane žiūrėjo, tarsi sa-kydamos:

— Tu viską užmiršai, už-miršai mus vargšus. Kaip gaila.

Sunkiai atsidususi motina vėl pratarė:

— Ačiu, Staseli, kad su-grįžai. Taip aš troškau ta-ve pamatyti nors prieš mir-siant. Aš tave dažnai sap-nuodavau; tariau, gal ir gy-vo nebėra. Kartais net pyk-davau, kad tu mus užmiršai, bet atleisk. Dabar man leng-viau; lyg liuosiau galiu al-suoti. Sėskis! papasakok, kaip gyveni? Kodėl taip il-gai nei nerašai? Gal dar nei nežinai, kad tėvelio jau nuo Kalėdų nebėr šiame pasaulyje... Žinai, mano brangus sunau, kaip jis tave norėjo pamatyti prieš mirdamas. Visą laiką klausinėjo, laukė nors laiško nuo tavęs, bet kaip nēr taip nēr. O prieš pat mirdamas jis taip-pat, kaip ir aš, sapnavo tave, kal-bėjo, paskui pradėjo klajoti, jam akys vis tu ir vis su ta-vim kalbėjo. Mirdamas su-nieku nešnekėjo, vis tau kal-bėjo apie meilę savųjų, apie Dievą, merdėdamas tik-tai tiek ir beištarė — sunau, ne-apleisk tėvų mylimo kampo, nevažiuok klaidžioti po pa-saulį, nes tada užmirši tėviš-kę, tėvus, brolius. Taip ir mirė, netekęs tavęs pamaty-ti.

Man širdį suspaudė, ir aš negalėjau nieko pasakyti, pasiteisinti, tik ašaros pabi-ro iš akių. Ji skundėsi to-liau:

— Žinai, kaip sunku gy-venti. Likau vienai viena, visi mane užmiršo. Kad ne-panelė Malvina, tai nors ba-du mirk. Šimtą kartų jai ačiu. Siunčia tarnaitę ir pa-ti ateina valgyti pataisyti, apžiūrėti. Tur buti, aš nie-kad jai neatsilyginsiu. Ma-žai tokių pasaulyje.

Juodos trobelės durys su-girgždėjo, ir pasirodė jose Malvina. Ji nustebo, pama-čiusi mane; padavė ranką tardama:

— Stasys! iš kur tai? Ne-tikėtai. Visi tarėm, kad tamsta visai mus užmiršai. Stai ir tamstos motutė taip laukė. O tamsta nei žinutės. Negerai taip užmiršti tėviš-kę!

Aš šokau teisinties, o ji sako:

— Aš tamstą gerai žinau, tamsta mane taip-pat, ro-dos, pažįsti. Nesiteisink! Aš tamstą suprantu. Bet vis dėlto negerai! O jei ži-notumei, kaip aš nuo tams-tos laukiau žinutės; bet, gai-la, — užmiršai.

Aš nežinojau, ką atsakyti. Ir kelias minutes abudu ty-liai žiūrėjau į viens antrą. Paskui aš atsikėliau ir ėmiau jai dėkoti už padėji-mą mano motinai. Ji pažvel-gė į mane nepatenkinta:

— Nedėkok man! Aš ne-noriu, kad dėkotum. Aš tamstos motiną myliu kaip tikrą ir nenoriu padėkos. Mudvi su ja pasikalbava apie vargus, apie gyvenimą. Mano tetušis ir motina mi-rė, ir aš likau viena vienin-tėlė. Man nuobodu, ir džiaugiuos, kad turiu su kuo pa-dejuoti, pasikalbėti, kam pa-siguosti.

Man nušvito akys. Norė-jau jai viską papasakoti... kaip aš ją myliu... bet ji pir-ma pradėjo:

— Atmeni, Staseli, moks-o laikus? Atmeni puikų rytmetį, kaip mudu persi-skyrėva, tuos dirvonus su tavo mylimais ažuolų kel-mais?... Tu ten prižadėjai mane mylėti... Nejaugi tavo širdis atšalo? Ne, aš tikėjau tavim ir laukiau, kada išvy-siu tave, ir dabar tikiuos, kad tu mane nenumanai, kiek kartų aš vaikščiojau į anuos dirvonus, kiek naktų nemiegojau... Ne, tu manęs nesuprasi...

Man širdis ėmė smarkiai plakti, ir šnibždomis kalbė-jau:

— Myliu, myliu... Koks aš dabar laimingas? — Ji žiūrėjo į mane savo skaisčio-mis, pilnomis džiaugsmo, akutėmis... Pažvelgęs į mo-tiną, pamačiau, kaip ji džiaugėsi, matydama mu-dviejų laimę.

Sudrebėjo žemė. It per-kuno trenksmas nudundėjo per kalnus. Aš pakėliau gal-vą. Nustebau. Prieš mane stovi paniurę juodi kalnai. Kareiviai ritasi per juos su trenksmu bildėsiu. Kiti krinta ir rieda į pakalnę, kaip žolė nuo dalgio. Armo-tos, tarsi perkunija, nesiliaudamos griaua, kulko-svaizdžiai traška, šaudyklės pykši, it pragare. Aš atsi-kosėjau. Visa, ką mačiau,

ką kalbėjau, buvęs sapnas... Aš miegojęs, ir granata plysdama išbudinusi mane... Prakeiktas šovins! Dar bu-čiau pasapnavęs.

Norėjau kelties, bet pety-je pajutau sopulį ir kritau ant žemės. Visi mano drabužiai bėsa kruvini. Mane slėgė tie paniurę užsimastę Kaukazo kal-nai, kuriuose kitą kartą svajodavau pavaikščioti. Aplink mane, nuo kalnų nu-sirite, gulėjo kareivių lavo-nai... Kariuomenė pasitrau-kusi. Aš šaukiau pagalbos, bet mano šaukimą tegirdėjo vieni tik tamsūs juodi kal-nai...

Ėmė temti. Man baugu darėsi tarp juodų kalnų ir kareivių lavonų...

Naktį lijo, ir mane lyg at-gaivino. Gėriau purviną vandenį... Baisi naktis... Ap-link mane, it pėdai rugių lauke, numirėliai. Kniau-pius ir negyvo draugo ap-siausta, stengiuos užmigti, sapnuoti apie motiną, tėvy-nę, apie mylimą Malviną, bet akys nesimerkia...

Ryto metą mane pusegyvį pakėlė sanitarai.

Iš „Vairo“.

Apie Bepartyviškas Jaunimo Organizacijas.

Skaitant lietuviškus laik-raščius, dažnai tenka matyti kritikuojant bepartyvišką jaunimą, kuris yra susispietęs į neskaitlingas beparty-viškas draugijas. Ypač ne-senai įvestam „Naujiene“ jaunimo skyriuių keletą kar-tų plačiai buvo rašyta apie bepartyviškumą. Nemanau aš čia polemizuoti su kitais, nemanau kritikuoti jų iš-reikštas tame dalyke nuo-mones, bet stengsiuos iš-reikšti savo nuomonę.

Paimkime pavyzdį nuo sa-vęs. Mes žinome, kad iš-pat nažens mes buvome auklė-jami tikybinėje dvasioje ir kad tuomet mes buvom pil-ykni, jog visa tai, ko mus mokino, yra tiesa. Te-čiaus laikui bėgant noroms ar nenoroms mes turėjom persitikrinti, kad norint veikti ant plačios visuome-niškos dirvos, kuri nieko bendro neturi nei su vienu nei kitu kuriuo tikėjimu, nei su jokiais pavienio pažiū-romis, mes negalime tinka-mai veikti, negalime su ki-tais susitaikyti, nes mes mat norime prie visko prikergti savo tikėjimą, arba savo pa-žiuras. Dar vėliaus persi-tikrinome, kad tikėjimas yra grynai asmeniškąs da-lykas ir kad jo su viešais rei-kalais geriau nemaišyti. Ir štai prieiname prie išvados: jeigu tikėjimas yra asmeni-škąs dalykas ir jeigu jo ne-reikia kergti prie viešų rei-kalų, tai ir geriausia prigū-lėti prie tokių organizacijų, kurios nekliudo nei pavienio žmogaus tikėjimo nei jo pa-žvalgų — politiškų persiti-krinimų. Geriausia jaunu-liui dirva yra plati visuo-menės dirva, ant kurios nie-keno nevaržomas jis gali liuosai veikti.

Eikime dar toliaus.

Paimkim pavyzdžiui tokį jaunuolį, kuris kas nedėdienį vaikščioja į bažnyčią ir paklauskim jo, ar jis nenorėtų prisirašyti prie darbi-ninkų organizacijos, nežiu-rint kokia ji nebutų, kurios nariai įieško sau geresnės ateities ir gardesnio duonos kashio? Ir kokį manote duotų jis mums atsakymą? Man rodos, kad jis atsakys, jog nenori prigulėti prie to-kios organizacijos, prie ku-rios priguli visoki bedieviai, „šliuptyniai“ ir t. p. žmo-nės. Bet paraginys jį prisi-rašyti prie bepartyviškos organizacijos, jis gali užsi-interesuoti ir paklausti: koks yra svarbiausias tos organizacijos tikslas? Pa-aiškinus jam, kad mes dar-buojamės vien ant apšviestos dirvos, neskirstome žmonių pagal jų pažiūras ir nekliu-dome tikėjimo, jis gali pasi-ryžti prisirašyti prie tokios organizacijos ir dirbti su mumis išvien. Jeigu gi pa-sakysime jam, kad jis prigū-lėdamas prie mūsų draugi-jos turės atsisakyti nuo sa-vo tikėjimo, tai, be abejonės, jis atsakys, kad neapkenčia bedievių, šiaudadusių, apie kuriuos aną nedėdienį ku-nigėlis kalbėjo ir pasakė, kad jie patys nežino, ko jie nori, kad jie tik ardo mūsų šventą tikėjimą ir tt. ir nu-eiti savais keliais.

Iš aukščiausių privestų pa-vyzdžių lengva bus mums suprasti, kad bepartyvišku-mas yra reikalingas ir kad ypač reikalingos yra bepar-tyviškos jaunimo organiza-cijos. Nesa jaunuolis ar jau-nuolė prisirašė prie bepar-tyviškos organizacijos, ku-rios svarbiausiu tikslu yra skleisti apšvietą, turi progą sueiti į artimesnę pažintį su drauginiu gyvenimu, su pažanga, pamatyti jos svar-bą bei kokią rolę ji vaidina gyvenime, ir ilgainiui nei nepajunta kaip pradeda laisvai manyti, šviesiau į viską žiūrėti, teisingiau da-lykus suprasti ir pasidaro, pilnoj to žodžio prasmė, pažangum žmonių nariu.

Žinoma, čia galima pakel-ti klausimą: ar vien tik ne-subrendę jaunuoliai neturi supratimo apie daugelį daly-kų? Klystų ir labai klystų tas, kuris taip manytų? Už-tekčiai yra lietuviuose to-kių, kurie turi apie 30 metų ir daugiau, bet apie gyven-i-mo sąlygas ir kitus dalykus neturi supratimo, neįsten-gia jų suprasti ir visai nesi-rupina. Tokie dažniausia sako, kad Dievas sutvėrė juos vergais ir kad tokiais jie turį pasilikti. Ir tokiems butinai yra reikalingos be-partyviškos organizacijos, prie kurių dar galima juos pritraukti ir pakinkyti dar-ban, kad skleistų apšvietą, gerintų savo ir artimų žmo-nių buvį ir taisytų kultūros kelią, kuriuo naujoji gent-kartė turės pradėti vaikščio-ti. Tik su bepartyviškų or-ganizacijų pagalba galima yra ištraukti juos iš prieta-rų ir burtų pasaulio, po ku-rį jie klaidžioja ir neranda išėjimo; tik tuo budu — pri-

rašant prie bėparyviškų organizacijų — jiems galima pagelbėti.

Nežinau aš, ką kiti gali apie tai manyti, bet mano nuomonė tokia, kad bėparyviškos organizacijos yra pradinėmis mūsų mokyklomis, kurias "pabaigusieji" gali stoti į vidurines mokyklas — gali toliau lavintis. Prigulėdamas prie bėparyviškos organizacijos jauni- mas gali greičiau permatyti dalykų stovį ir tapti gerais veikėjais ant visuomeniškos dirvos.

Jonas Medeikietis.

(Tąsa nuo 3-čio pusl.) LIETUVIAI AMERIKOJ.

kia moteris, paklausius to patarimo, taip su savo vyrų pasieltų? Ar nepakliūtų kartais jis į valdžios rankas už tokių pamokinimus? Turbut kunigas už- miršo dešimtis Dievo prisakymų, jeigu duoda žmonėms tokius patarimus?

Gali gale noriu parašyti apie vietinius socialistus, kurie jau visai baigia smukti nuo koto. Vietiniai mūsų socialistai baisesiai yra nusiminę dėl to, kad jų vadovo (L. Pruseikos) laukia teismas (kokis teismas? Red.). Newarko lietuviai socialistai Pruseiką vadino savo tėvu, nes jis atvažiuodavo jiems prakalbų pasakytų ir nurodydavo, kaip reikia kovoti su tautininkais, katalikais, kapitalistais ir tt. Dar- bar, kuomet sužinojo, kad mūsų socialistai nebegali gauti lietuviškos svetainės, kad Pruseika nebegalės atvažiuoti pamokyti "susipratusių darbininkų", mu- šų socialistų abazelį užviešpa- tavo didelis nusiminimas. Ir kaip-gi nenusiminti! Tautininkai ir kiti kapitalistai gali visai iškrūdyti socialistų eiles, gali tik vienas — kitas sunkiai "su- žestas" kareivis pasilikti, kurie nieku būdu neįstengs savo kle- sos nuo išnykimo sulaukyti... Ta "kleša" gali išnykti, kaip kam- paras.

Pereitą pavasarį mūsų socia- listai buvo subruzdę statyti sve- tainę. Susaukė nekurių draugi- jų delegatus pasikalbėjimui apie lietuvių salę ir gal darbas būtų greitai įvykęs, bet mūsų socia- listai nepakantrūs ir nemokėjo laukti. Vos darbo pradžia pa- darius, jie šoko garsintis, buk jie statosi salę ir pasistatysia, nes aštuonios draugijos prie to prisideda. Laikui bėgant kelios draugijos (turinčios kapitalo), — kurios pirm laiko permatė, kas dirba, o kas nori darbo vai- sius pasisavinti, — ėmė ir atsi- metė. Kiek man teko patirti, prie draugijų sąryšio liko tik viena draugija su kapitalu, o kitos — tik su vardais. Bet, kaip girdėt, ir tas sumanymas baigia nykti. Geras tai suma- nymas ir geistina buvo, kad jis įvyktų, bet bėda, kad mūsų so- cialistai ant visko nori matyti savo "labelį" ir visur nori būti vyriausiais vadais.

Paminėto draugijų sąryšio sekretorius J. Janusonis "Lais- vės" No. 49 visokiais šlykščiais žodžiais, kokius tik mūsų socia- listai vartoja ir kokius tik "Laisvė" spauzdina, iškoliojo draugijas ir draugus, kurie so- cialistams nesimpatizuoja. To- kiaias savo pasielgimus mūsų so- cialistai nieko gero negali at- siekti.

Newarkietis.

WESTFIELD, MASS.

Kituose miestuose, kaip gir- dėt, darbai eina gerai, o pas- mus kaip tik atbulai. Šiuom tarpu darbai pas mus visiškai pradėjo stoti. Benzininė jau su- stojo, botaginėjgi tik po 4 die- nas į savaitę tedirba. H. B.

Smith Co. dirbtuvėj dirba po 5 dienas į savaitę.

Daug yra pas mus bedarbių žmonelių, ale girtuokliavimas vis vien nesumažėjo. Skundžia- si žmonės, kad negali laiku už- mokėti už namą, kurį nuomoja, už valgi, kurį iš krautuvės ima, bet už alaus bačką — tai visai lengvai gali. Keista, ar ne?

Užpereitą savaitę čia likos areštuotas vienas girtas sporte- lis ir turėjo užsimokėti už "šil- tą" nakvynę \$6.00. Tai matot, kam tenka mūsų žmonių pinigai — vieną dalį jie atiduoda sa- lūnininkams, o kitą policijos teismams.

Pinavijas.

Kaip dėl žydo.

Vienas ukininkas atvedė kar- vę į turgų ant pardavimo ir pa- prašė pažįstamo čigono, kad jis ją parduotų. Priešęs žydelis paklausė apie karvės kainą ir jos gerumą.

Čigonas: — Panie, karvė tai karvė, geresnės visam sviete ne- ra! Kad tu ją paimtum į savo žydiškas rankas, tai pieno tur- rum daugiaus, negu tau reikia.

Žydas: — Niu, kaip dėl žydo, tai pienas bėgs per visus galus.

Skrudžė.

Argi tai ne plunksnos razbaininkai?

Nesąžiniškus ir neteisin- gus laikraštinkus, kurie daro nešvarius ir neteisin- gus užsiuolimus ant sau- nepatinkamų asmenų, drau- gių ar organizacijų atsieki- mui savo blogų tikslų, kurie patys fabrikuoja neteisin- gus užmetimus, apmelavi- mus, šmeižtus ir apkaltini- mus dauguma žmonių ki- taip nevadina, kaip tik plunksnos razbaininkais, ar- ba plunksnos banditais.

Ar kam patinka, ar nepa- tinka šie išsireiškimai, vie- nok jie yra labai teisingai apibudinanti tos rūšies laik- raštinkus, todėl ir aš nesu- randu tinkamesnio pavadi- nimo tiems, kurių nedorą, begėdišką užsiuolimą ir šmeižtą aiškinu šiame straipsnelyje.

Praeitą savaitę vietos laikraštis "Keleivis", kurio vardo jau net nereiktų mi- nėti, nes jo redakcija, tal- pindama šmeižtus ir neda- leisdama apšmeižtiems pasi- teisinti, atitaisyti*), prasi- žengia prieš laikraštine eti- ką. To laikraščio persona- las turbūt turi tikslą kitų laikraščių polemikose veltui pasigarsinti? Taigi, rodos, kad žinių skyrių ne kas ki- tas, kaip tik redakcija, pri- sidengusi slapyvardžiu "Ga- bijietė", persiėmusi nacha- liška drąsa ir užmušus sąži- nę, dar kartą ir tai padidin- tam laipsnyj apšmeižė, su- niekino ir neteisingai lietu- viams įskundė įžymiausių Amerikos lietuvių kulturiš- ką jaunimo dramos ir muzi- kos draugiją "Gabiją".

*) Dėl šito paties dalyko, apie kurį čia kalbu, rašiau asmeni- šką laišką "Kel." red. Michelsonui su paklausimu, į kurį mel- džiau tuojaus atsakyti, ar jis sutinka tą šmeižtą atitaisyti, jeigu aš nurodysiu jame tik blo- gų norų užsiuolimą, ar ne, ir tan klausiman nieko neatšakė.

J. K.

Daugelį kartų jie bandė daryti ant "Gabijos" savo užsiuolimus, bet vis ne taip atvirai, ne taip oficiališkai, kaip šį kartą. Jie šmeižda- vo "Gabijos" veikėjus, atski- rus asmenis, neva "kritikuo- dami" jų talentus, apie ką nekartą jau aš aiškinau "Ateityje", bet jie neišdris- lavo išsistarti prieš pačią draugiją, o tuomi labiau prieš patį vadovą, gerb. M. Petrauską, kuris yra netik- nuzikoj, lietuviams autori- tetas, bet ir visame įžymus žmogus. Bet šį kartą jie pasinaudojo proga, nes pats Petrauskas yra iš Bostono švažiavęs ir todėl nematys savo akimis to užsiuoli- mo... Todėl jie ir padarė di- džiausį žygį, kokį tik raz- baininkai gali padaryti ir su gatviniu humoru išnieki- no, išjuokė pačią draugiją ir jos narius. Be jokio pasi- galėjimo paniekino, jaunu- lių sielas, pašvėstas dailei, lietuvių besitobulinimui ir abelnai geram lietuvių var- dui, ir kvailiai išsižioję šuk- telėjo, kad, girdi, "Gabija" padarė lietuviams gėdą". — Toks antgalvis to jų bandi- iško straipsniuko.

Ką "Gabija" nuveikė, ką "Gabija" gali nuveikti ir ant- kiek jos nariai kaip daina- vime, taip ir draugiškumė, žmoniškumė etc. yra išlavin- ti, tą jau apvertino įžymes- ni žmonės spaudoj. Ir pati visuomenė turėjo užtektinai prūsų persitikrinti apie tai. Žino tai ir "Kel." redakto- riai, bet jie užsimerkė ban- do atsiekti savo purvinus tikslus ir tai iš tos priežas- ties neteisingai skelbia apie gabijietius, kad jie buk ir gaidų nepažįstą ir valyvai draugijoj nemoką apsieiti ir lenda svetimtaučių — kultu- ringų airių tarpan.

Aha! Taip tai apeina tiems ponams lietuvių gar- bė ir geras vardas, kad net airius, kuriuos jie visados niekina už jų nekulturingu- mą, tamsumą ir kitas įvai- rias ypatybes, šį kartą pra- dėjo girti, uždėjo ant kaktos kulturiškumo diademą, nes tas buvo reikalinga tam, kad apžmeižus savus — jauni- mą, kurį pats mūsų tautos populiariškiausias žmogus, gerb. Petrauskas, su pasi- žventimtu ir dideliu atsida- vimu auklėja.

Lietuviams šios jų netei- singos žinios gali būti labai skaudžios, nes jeigu jau "Gabija", anot "Kel.", daro lietuviams gėdą, tai ką-gi mes turime geresnio, vertes- nio, kas darytų garbę mums? Gi nieko. Bet te- gul mūsų visuomenė nusi- šypso iš tų kvailysčių, ku- rias skelbė nuo senai dva- sioj subankrutijęs, pilnas šmeižimų laikraštis.

Kiekvienas "Gabijos" na- rys ir narė, nuo seniau pri- gulinti šitoj draugijoj, yra avyždingais draugijos na- riais, ir nuo jų tik turėtų lar pasimokyti tokie redak- toriai, o ne šmeižti juos.

"Gabijos" narių gabumai ir pažinimas gaidų, mokėji- nas dainuoti ir abelnai vi- sas veikimas pakėlė tos draugijos vardą ir kiek

plunksnos banditai nesi- stengtų ją niekinti, norėda- mi atsiekti savo tamsius troškimus, visticiek jie nei- stengs nužeminti jos vardą. Lietuviai žino, kas yra "Ga- bija" ir tie patys lietuviai ateityje mokės jos darbą remti ir blogų norų žmonių pastangas sutrupsins.

Tam pačiam "Kel." sky- riui tilpo kitas straipsniu- kas, po kurio pasirašęs tu- las K. Ten jis paskelbė atei- nančiam žiemos sezonui sa- tės surinktos iš apielinkės miestelių "kovotojų parti- jos" scenos veikimo progra- mą. Tarp paskelbtų veika- lų yra kiti, kuriuos ir "Ga- bija" rengiasi vaidinti. Na, tiek to, tegul sau veikia, te- gul sau vaidina, tegul dir- ba, "Gabija" ant tiek turės mandagumo, kad tuos vei- kalus suvaidins tik tuomet, kuomet jau jie bus "Kel." "partijos" suvaidinti ir tuo- mi parodys kieno bus tinka- miau išpildyta: ar niekina- mų gabijietių, ar save gi- riančių "K." redaktorių?... Teatrų mėgėjai tą nusprę- Bet jie nepasigandino tuo- mi, jie, kaip sakiau, panau- doja purvinus irankius be- šmeiždami "Gabiją" prieš vi- suomenę, kad jos domą at- kreipti ant savęs. Jeigu jie nori veikti teatrlei dailei, lai veikty, bet kam jie raz- baininkų būdu užpildinėja ant prakilnaus jaunimo, su- sispiesiusio "Gabijoj", kuris per trumpą laiką davė sce- nai ir duos tiek daug dvasiš- ko maisto, geriausių muzi- kališkų veiklų, ko nei jie, nei kita koki Amerikos lietuvių draugija negali duoti. Ir, pagaliaus, vis-gi įstabu, kodėl jie patys negalėtų at- eiti prie "Gabijos" ir kartu veikti dėl lietuvių teatro? Juk čia teatro draugija ir tik vien dėl teatro dirbamas didelis darbas!

To jų sufabrikuoto straip- snelio "Gabija" padarė lietuviams gėdą" falšyvas žmo- gus — autorius vadina save Gabijiete ir kalba su pridė- kais "mes" — suprask, kad "ji" kartu su gabijiečiais nu- ėjus į So. Bostono Pilięčių Draugijos net iš 1,500 asme- nų susidedantį chorą "gabi- josiškai" surėkė ir padarė sau ir visai lietuvių koloni- jai sarmatą... Ir dėl tos prie- žasties kulturingi airiai pra- dėję rėkt: "polaks, polaks!" numetę juos nuo pagrindų ir reikalavę išmesti iš salės. Toks tai — begalo kvailas nupasakojimas "Kel." re- daktorių.

Kur logika? Kur protas? Ar-gi kulturiški žmonės, pa- sikvietę pas save gabijie- čius, elgtusi kaip indijonai? Ne. Čia tik tų ponų redak- torių negudrus prasimany- mas. Ir ar "Gabijoj" gali rasti tokia idijotė, kuri ra- šinėty tokias nesąmones ir dar ant savęs? Ne. Paga- liaus, gabijiečiai buvo apsi- lanke tik ant repeticijos, kur visi tik mokinosi, lavi- nosi ir kaip-gi ten galėjo gabijiečiai uždainuoti "ga- bijosiškai"? Tai absurdas. Burelis gabijietių susimai- šė su 1,500 asmenų ir koki- jie ten ženklą galėjo pada-

ryti, kad net už tai visi pra- dėty rėkt ir stumdyt juos? Tai didžiausi nonsensai, ko- rius tik galima sugalvoti.

Čia turiu pažymėti tai, kad 1,500 asmenų ant pa- grindų nieku būdu netelpa ir kokių gi būdu jie nuo pa- grindų stumė gabijiečius? Lai negudrus šmeižikas ant to atsako. — Tas parodo, kad šmeižikas nėra ten bu- vęs, nėra dainavęs, nėra ma- tęs tos lietuviams padarytos "sarmatos", o tik prisiklau- sęs gatvinių "humoristų" juokų, pasinaudojęs ta me- džiaga, žeidžia prakilnaus jaunimo jausmus.

Dalykai buvo taip: So. Bostonas paeitos savaitės ketverge, pėtnyčioj ir suba- toj (subatoj ir paroda bu- vo), ir dar šios savaitės pa- nedėlyj buvo surengęs di- delį karnivalą, kurin rengė- jų komitetas per savo narį D-rą Jakimavičių kvietė da- lyvauti ir lietuvių, kaipo žymius vietos gyventojus. Gerb. Jakimavičius atsikrei- pė prie "Gabijos" per p. Slipkauską ir užkvietė ga- bijiečius dalyvauti kaip kar- nivalo spektaklyj, taip ir parodoj. "Gabija" pasiža- dėjo prie spektaklio prisidė- ti, o dalyvavimą parodoj pa- liko narių asmeniškims no- rams. Iš tos tai priežasties keletas vaikinių ir mergaičių iš "Gabijos", kurie maža- daug pažįsta anglų kalbą ir apsilankėme į tas karnivalo repeticijas. Profesorius ir vadovai maloniai mus pa- sveikino ir išreiškė savo už- siganėdinimą. Toliaus be- šnekučiuojant paaiškinome, kąd mūsų vadovs, p. Pe- trauskas, yra išvažiavęs ir tai iš tos priežasties mes nieko lietuviško negalime programai duoti, kadangi nėra kam tinkamai vado- vauti. Profesorius kvietė mus prisidėti prie visų kitų ir mokintis dainuoti tą, ką jie turi ant programo. Sa- loko, ar jūs per trumpą laiką prisirengsite tinkamai kar- nivalan, ar ne, bet mums smagu, kad jūs dalyvausite. Gerai. Paklausėme ir daina- vome. Dainos paprastos, labai tankiai girdžiamos ir tokiom mižiniškam chore, jeigu jau mes, lietuviai, ir ne pagražinome dainų harmo- nijos, tad nieku būdu jos ir negadinome. Ir niekas mums nieko nesakė ir nerė- kė ir nestumdė, kaip tai "Kel." rašo. Po dainų pra- sidėjo vaidinimo bandymas: žaislai, šokiai, maršai ir po- zos. Profesoriaus šaukiami ir kaikurie gabijiečiai prisidėjomė. Bežaidžiant kaiku- riems "kulturiškiems" airių jaunuoliams, kurie ant gat- vių su praeiviais pasižymi savo "kulturingumu", mes pasirodėme neuztektinai "gabūs". Jie mat negalėjo sau išsiaiškinti, kaip čia su- organizuotas burelis "polakų" atėjęs daug vėliau už juos, kartu dalyvauja ir dar profesorius ir vadovai juos kalbina ir gerbia? Ir jie tarp savęs pradėjo šnekučiuotis, kad jeigu čia "polakai" da- lyvau, tad jie — nedaly- vaus. Profesorius juos su- sarmatijo ir jie jau aprimo,

bet apie tai dagirdo nekuri gabijiečiai ir išsiėdė — per- stojo žaidę ir kitais vaka- rais repeticijų nebelankė. Kiti to nepaisė ir karnivalo dalyvavo.

Tad kur-gi čia toji gėda ir sarmata padaryta lietu- viams?

Tegul lietuviai pažįsta plunksnos banditus, jų blo- gus norus ir nešvarius užsi- puldinėjimus.

J. Kerdiejus,

"Gab." Sp. Kom. narys. P. S. Lai gerb. skaitytojai dovanos man už pavartoję- mą stipresnių išsireiškimų, nes kalbant apie tokius žmo- nes taip tik ir galima kalbė- ti.

VIETOS ŽINIOS.

Gabijietė išvažiavo Chica- gon svečiuotis. Pereitos sa- vaitės seredos vakare gerald- zinoma gabijietė, p-lė J. Dargiutė, apledo Bostoną ir išvažiavo Chicagon pas- gentis ant poros savaičių pasisvečiuoti. Linkime gerų laikų jai ir podraug lauksi- me jos sugrįžtant prie "Ga- bijos" darbo. P-lė Dargiutė prizadėjo ir Chicagoy buda- ma mokintis jai paskirtą rolę veikale, kurį "Gabija" rengiasi trumpoj ateityj vaidinti. Gabijietis.

S. L. Šv. Kazimiero Dr-jos balius, laikytas 6 d. rugsėjo, nusisekė visais atžvilgiais. Diena buvo puiki ir gražaus jaunimo susirinko. Buvo svečių iš Brooklyno, N. Y., iš Worcesterio ir Montello, Mass. Viso atsilankė į balių 500 žmonių. Tvarka balius buvo pavyzdinga ir visas balius surengimas buvo puikus: orchestra griežė šo- kius iš eilės, kaip programė buvo pažymėta. Tik gaila, kad griežiant lietuviškus šo- kius publika nenorėjo jų šokti. Turbut dar nemoka lietuviškų šokių? Lietuviš- kus šokius šoko vien tik ga- bijiečiai. Geistina, kad ir kitą tokį balių parengtu.

Buvęs baliuj.

Mūsų drutuolis sugrįžo. Pastaromis dienomis sugrį- žo Bostonan gerai žinomas lietuviams drutuolis, p. P. Žilinskas. Kaip ilgai jis bus Bostone, apie tai tuo tarpu nieko dar negalime pasaky- ti, tačiau žinome, kad jis dalyvaus keliose didelėse imtynėse, kurios jau yra rengiamos. Plačiau para- šysime kitam numeryj.

P-as Žilinskas dabar puik- kiai išrodo ir, sako, gerai jaučiasi. Pastaruoju laiku jis daug laiko pašventęs la- vinimuisi, kas jam daug pa- gelbės imtynėse.

So. Bostono karnivalas ir paroda. Andai jau minėjo- me, kad nuo 2 d. rugsėjo prasidės So. Bostono karni- valas, kuris tęsis ligi 6 d. rugs. Subatoj, 4 d. rugsėjo po pietų buvo paroda. Šios parodos, kurioj dalyvavo ir keletas lietuvių, susirinko pažiūrėti pusėtinus žmonių skaičius — abudu Broadway trotuarai buvo pilni.

Pažymėtina, kad ir šitoj parodoj, kaip visuomet, dalyvavo Dr. P. Jakimavičius, kuris, apsirėngęs leitenanto uniformoj, sykiu su kitais viršininkais važiuo pirmu-
tiniam, gėlėmis ir žolynais papuoštam automobiliuj.

Didžiūmai publikos, ypač jaunuoliams bei vaikams labiausiai patiko juokdariai, klounai, kurių buvo nemažas būrys.

Nepraleido progos ir sufragistės. Jos buvo prirenkusios keturis vežimus — savo obalsiais aprašytus ir mudoančius, kad ir moterys turi turėti viešam gyvenime tokias pat teises, kokias turi vyrai.

Kadangi šiomis dienomis buvo labai gražus, šiltas oras, tad karnivalą aplankė daug žmonių ir So. Bostonas turės iš jo gražaus peleno.

Ex-majoras žada skusti ex-gubernatorių. Buvusis Bostono majoras John F. Fitzgerald pereitą savaitę išsireiškė, jog jis skųsias buvusį Massachusetts valstijos gubernatorių Foss už apsiėmimą ir jo charakterio apjuodinimą.

Buvusis majoras sako, kad buvusis gubernatorius, tai toks politiškai klastotinis, kuris gali kiekvieno žmogaus reputaciją sugadinti. Jis žada p. Foss'ą tuo pačiu kartu patraukti į civilinę ir kriminalinę teis-
mą už nurodymą, buk jis pasiryžęs imti kyšius ir buk sudaręs suokalbį kovoti prieš blaivybės platinimą.

Rado dainininką be žado. Rugpj. 31 d. rasta be žado p. Ferruccio Coradetti, 50 metų amžiaus, gerai žinomas italų operos dainininkas, gyvenantis po No. 87 St. Stephens st., Back Bay. Jo kambarij, kur jis gulėjo, rado atsuktą gazą. Nugabenus jį į miesto ligoninę daktarai pasakė, kad jis gali pasimir-
ti.

Moteriškė nusižudė. Rugpj. 2 d. rado nebegyvą Susan Waldron, 45 metų amžiaus.

Ji parašė poniai S. F. Lewis laišką, kad ji yra pasiryžusi nusižudyti. Kaip tik ponis Lewis gavo tą laišką ir perskaitė jį, tuojuos nu-
ėjo į tuos namus, kur Waldron gyvena ir rado ją su ga-
dudele burnoje ir nebegy-
vą.

Nauji Raštai.

"Jaunoji Lietuva", No. 4—5. Turinys: A. a. Ramunas Bytautas; Karolis Vairas — Iš Eremiaus lementacijų, Longfellowo Hiawatha (Aštuntoji giesmė); Kleofas Jurgelionis — Michigano paežerė; Karolis Vairas — *** (eilės); A. — Lietuvių rašytojai (II. Gabrielė Petkevičaitė); Z. Vitkauskas — Jonas Husas; Ramulis — Kooperacija; Dr. J. Šliupas — Kruvinasis Lietuvos laikmetis; Vyt. Steponaitis — Sindikatų politika kaimų nustatymo srityje; N. Morozov — Karė kaip vienas psichologinis ir visuomeninis žmonių evoliucijos veiksnis; Dr. J. Jonikaitis — Anatominis ir fiziologinis žmogaus kūno sudėjimas; Z. Vitkauskas — Alkoholis mokslo šviesoje; Dennis Hird, A. M. (vertė Dr. J. Šliupas) — Evoliucijos mokslas paveiksluose; Mokslas ir pažanga; Ruožai iš politikos ir visuomenės gyvenimo; Pasaulio taikos judėjimas; Spaudos ir gyvenimo atbalsai; Srovių ir partijų gyvenimas; Literatūros apžvalga. "Jaunimo Balsai".

"Sviesa", No. 9.

PAJIESKAU BARZDA-SKUCIO

mokančio kalbėti lietuviškai ir rusiškai. Turiu gerą biznį, 2 kedės barzdasukutyklų ir laikau bolinę. Jeigu kas norėtų, tai aš parduočiau šitą biznį ant pusės. Antrašas: (37)

C. GULBIN,
136 Pleasant St., Berlin, N. H.

"Pasaulis"

Visuomenės bėpartviškas Laikraštis išeina kas ketvergą, 4 puslapių didelio formato.

"Pasaulis" kainuoja į metus \$1.00, į pusę — 65c. "Pasaulis" nuo Gruodžio 1-mos dienos bus padidintas iki 8 puslapių. Kas dabar užsirašo ir užsimoka prenumeratą, tai tas gauna iki Naujų Metų už dyka. Adresuokite:

C. KENTRAITIS PUB. CO.,
448-450 Leonard St., N. W. GRAND RAPIDS, MICH.

Čeverykų Krautuvė

JUOZAS JANKAUSKAS
740 Cambridge St., Cambridge, Mass.

kurių galima gauti visokių geriausių čėverykų už žemas kainas, vyrams, moterims ir vaikams. Remkite lietuviai savo biznierių, o reikalui prisijus jie jums pagelbės, ko niekada nesulauksite nuo svetimtųjų.

PUIKIAUSIOS ATVIRUTĖS.

L. Š. F. Komitetas išleido 4 rūšių atvirutes, nauda nukentėjusiū nuo karės mūsų brolių Lietuvoje. Kaina labai maža: kas prisiųs 10c. tas gaus 4 atvirutes; kas prisiųs 25c., tas gaus 12 atviručių.

Pinigus siųskite šiuo adresu:

P. A. DEDYNAS, (38)
1 Worth St., Worcester, Mass.

NETIKRI PINIGAI.

Pas mane galima gauti netikrų pinigų. Jie taip gerai padaryti, kad sunku atskirti nuo tikrųjų.

Tokie pinigai reikalingi lošiant, arba kas nori pasididžiuti turtingu esąs.

Kas nori tokių pinigų, prisiųskite \$1.00, o mes prisiųsime visokios rūšies pinigų pažiūrėjimui. Adresuokite:

K. J. INTAS,
P. O. Box 73, Chicago, Ill.

Skaitytojų Atydail

Šiuomi pranešame gerbiamiems mūsų skaitytojams, kurie gavo paraginimą ir kurių prenumerata yra pasibaigus, malonėkite atnaujinti, kitaip priversti busime siuntinėjam laikraščio sulaukyti, o dabar labai svarbus laikas, kada karė Lietuvoje; "Ateityje" daug apie tai rašoma. Todėl pasistengkite senieji atnaujinti ir naujus savo draugus prikalbinti užsirašyti.

"ATEITIES" ADMINISTR.

PAJIESKAU

Savo tėvo Kazimiero Gohmano, kuris yra išvažiavęs ir nežinome kur gyvena. Aš esu paimta į Prieglaudos Namus, Roxburyje, ir manęs niekas be tėvo negali išimti. Todėl meldžiu savo mielo tėvelio manę išliuosuoti iš nelaisvės. Atsišaukite šiuo adresu: (36)

Ona Gohmančiūtė,
27 Hastings St., Cambridge, Mass.

Čionai yra Kelios Didesnės Ypatybės

KURIOS PADARO

VICTOR

TYPEWRITER'U MISTRU

- 1ma. Vieno colio, dubeltavo drutumo ir dubeltavo dėvėjimo raidžių štangutė, užtikrina visados atsakančių eilutės tiesumą.
- 2ra. Atramentinės juostelės sistema, kuri numazina juostelės iškaičius ant pusės ir prašalina visus keblumus.
- 3čia. Pritaisyta lengvai suprantamo formoj parankus tebulatorius be jokių extra iškaičių.
- 4ta. Lengvai kilnojamas ir lengvai permainomas šlipavotasis mechanizmas.
- 5ta. Pagerintas įvairus eilučių skirstymas su užrakinimo prietaisu.
- 6ta. Graičiausias ir tvirčiausias judėjimo sutaisymas.

VICTOR Typewriter Co.

812 Greenwich St., New York.
Bostono Ofisas: Shawmut Bank Bldg.

Landžiaus

Nauja Lietuviška Aptieka,

343 Broadway, tarp D ir E St.

Vienatinis geriausias patarnavimas sveikatos reikaluose. Nedarom skir-
tumo išpildyme receptų visokių dak-
tarų iš kur jie nebutų. Pašaukiam ju-
sų daktarą per telefoną dykai. Rei-
kalaujant vaistų per laiską, prisiun-
čiame ekspresu į visas dalis svieto.
Kogeriamiam jusų patarnavimui.

J. C. Landzius (Lynch).

343 Broadway, So. Boston, Mass.

GERA PROGA!

Gramatika angliškos kalbos moky-
tis be mokytojo [apdaryta].....\$1.00.
Vaikų draugas arba kaip mokyti
skaityti ir rašyti be mokytojo.....15c.
Naujas budas mokyti rašyti be
mokytojo.....10c.
Aritmetika mokinimuisi rokundu
su paveikslais [apdaryta].....35c.
Viso \$1.60.

Kas atsius iškirpęs šitą ap-
garsinimą iš „Ateities“ ir \$1.00
per money order, tai gaus vi-
sas keturias knygas 60c. pigiau.

P. MIKOLAINIS
Box 62 New York, City.

Tel. So. Boston 212

Lietuviškas
Advokatas
James M. Keyes,
350 West Broadway
SO. BOSTON, MASS.

GERIAUSIAS GRABORIUS.

Neužmirškite, kad aš važinė-
ju ir į kitus miestus ir nerokuo-
ju už tai brangiau. Jeigu Jusų
draugai siųstų pas svetimtau-
šius ir pas kitą, tai neklausykite,
o šaukitės pas mane. Aš rokuo-
ju už palaidojimą: didelių
\$75.00, mažų \$25.00. Parduodu
kvietkas ir paminklus.

883 Cambridge St., E. Cambridge, Mass.
Branch ofisas: M. OVERKA!
372 Second St., Kamp. F St., So. Boston, Mass.
Tel. Cambr. 1025

Lietuviška Muzikos Konservatorija

395 W. Broadway, So. Boston, Mass.
Inkorporuota 1915.

Prez. ir Direk. Mikas Petrauskas
Mokslu metų pradžia Spalio 11 d.
Mokinama visi klasiški muzikos
skiriai: dainavimas, kompozicija,
pianus, smuika, kornetas, klarnetas
ir tt. Mokslas pigus.

PASIREDYK GRAŽIAI

ir buk sportas, nusipirk skrybėlę sulig dabartinės mados.

Pas mane galite gauti skrybėlių visokių kainų:
po \$ 1.50. \$2.00. ir \$3.00.

C. P. YURGELUN,
377 WEST BROADWAY, SO. BOSTON, MASS.

PROMPTNESS

John J. Donovan & Co.

283-285 D St., Kamp. Third St., South Boston, Mass.
Telephone So. Boston 21060.

Obalsis mūsų pristatymo tar-
nystės — yra — GREITUMAS

suvienytas su žemiausiomis kai-
nomis už geriausio išdirbimo
augštos rūšies tavorus. Tai yra
mūsų sąryšys — kodėl jį neper-
žiūrėti. Mes mielai Jums patar-
nausime ir su pagarba priimsi-
me jusų užsakymus.

Geriausios 5c. Cork-Tip Cigaretai Amerikoje

Parduodami visų pardavėjų visur.

Fountain Plunksna su kabliuku, auksinė, gvarantuota 14K.

Dykai už 75 čielus Kuponus arba Pakelių Priešakius.

Kišeninis Peilis. 2 Geležtės.

Dykai už 60 čielų Kuponų arba Pakelių Priešakius.

(Ši dovana bus duodama iki Dec. 31, 1915)

Gvarantuota
1 metams
per
Ansonia
Clock Co.

Siųskite kuponus
laikuose ne (per-
cel post) arba ex-
presu apmokėtai.
Pas

NEBO
DEPARTMENT
95 First St.
Jersey City, N. J.

Už 125
Kupo-
nus arba
Pake-
lių Prie-
šakius.

CASH
COUPON Cigarettes 5c

